

Poština plačana pri pošti
1317 Sodražica

Suhorobar

128/XXIII, januar-februar 2021

**GLASILO
OBČINE SODRAŽICA**

Iter – turizem, izobraževanje in svetovanje, Ajda Kljun s.p.,
v okviru projekta »Sprehod skozi naše trge«,
v katerem sodelujejo tudi Občine Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče
ter Mladinski klub Sodražica, vabi občanke in občane na brezplačni

4-dnevni TEČAJ ZA TURISTIČNE VODNIKE

Pogoj za udeležbo na tečaju je stalno oziroma začasno bivališče v partnerskih občinah Loški Potok, Sodražica ali Velike Lašče.

Vabljeni vsi, ki bi radi okrepili kompetence javnega nastopanja in retorike ter pridobili nova, splošno uporabna znanja turističnega vodenja.

Prijave sprejemamo do srede, 31. marca 2021, oziroma do zapolnitve mest. Število mest je omejeno.

Tečaj bomo izvajali v prostorih PGD Sodražica, predvidoma v mesecu aprilu (pb. 4h/dan).

Prijave in dodatne informacije: 031/246 453 (Ajda Kljun) ali svetovanje_izobrazevanje@iter-tours.si

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika
Slovenija in Evropska unija iz
Evropskega sklada za regionalni razvoj.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

TRUBARJEVA DOMAČIJA

Začetek vajine skupne poti

Primož Trubar:

»[...] Bug je dva človeka stvaril, tiga moža inu to ženo, inu de vmej sebo eno pravo, trdno, srčno inu stanovitu lubezen inu perjazen imata. Inu nas ima ta zakon poštovati, za velik držati, koker za enu veliku delu inu djane božje, kateru je iz te visoke modrusti božje prišlu inu postavlenu«.

Če želite poroko pod okriljem duha prvega slovenskega pisatelja Primoža Trubarja, si izberite za prvi korak na skupni življenjski poti Trubarjevo domačijo na Rašici.

Trubarjeva domačija, Rašica 69, Velike Lašče
www.trubarjeva-domacija.si
info@trubarjeva-domacija.si
+386 1781 03 60

VSEBINA

- 4 BESEDA ŽUPANA**
Naši projekti in odnosi
- 5 AKTUALNO**
Pločnik v Žimaricah
Ponovno vozi vlak
- 8 IZ PARLAMENTA**
- 10 CSD**
Akcije Centra za socialno delo
- 13 NA POMOČ**
Gasilske intervencije
Ob potresu
- 15 ZNANI SODRAŽANI**
Drago Košir – obletnica
- 16 EPIDEMIJA IN MI**
Lekcije koronavirusa
- 20 ŠOLA**
Ustvarjalni sedmošolci
- 21 NAŠE ZDRAVJE**
Biološka zdravila
Pomen gibanja
- 25 KUHAJMO SKUPAJ**
Porabimo zaloge
- 26 OD TU IN TAM**
Novičke MKS
- 29 NAŠA KNJIŽNICA**
- 30 V SPOMIN**

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **29. marec 2021**.
Gradivo, predloge in vprašanja nam
lahko pošljete na naslov:
suhorobar@gmail.com

Vabljeni k soustvarjanju našega
skupnega glasila!

Fotografija na naslovnici: Žiga Lovšin

Glasilo Suhorobar je vpisano v evidenco javnih glasil pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1646, praviloma izhaja šestkrat letno, in sicer februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra; Izdajatelj: Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica; tel. št. 01 83 71 005 in 01 83 66 075; e-pošta: suhorobar@gmail.com; Tisk: Kamitex d.o.o.; Oblikovanje: Ines Oražem; Naklada: 900 izvodov; Uredništvo: Nina Pirc Vovčko - odgovorna urednica, Darja Vetrlih, Petra Marn; Programski svet: Slavka Tanko, Ana Modic, Jasna Janež, Nadja Zobec Krže, Tadej Košmrlj; Lektoriranje: Jasna Janež

Ne-samoumevnost

Nina Pirc Vovčko, urednica

Letošnji začetek leta si bom zapomnila po pogosto kaotičnem združevanju vrtca, šole in dela na istih kvadratnih metrih, po video konferencah namesto pouka in roditeljskih sestankov, po dokaj praktičnem, a večinoma brezosebnem spletnem nakupovanju. Tu so bili še telefonski pogovori, polni topline in naklonjenosti, kulinarčni eksperimenti in vsakodnevni skupni družinski obroki, ob katerih so včasih iz radovednih otroških vprašanj zrasle globoke razprave.

Tako smo pred dnevi z otroki ob kosilu ugotavljali, kaj vse je bilo potrebno postoriti, da imamo lahko na mizi preprosto jed – joto. Takole smo našli: zelje je skisala babi, krimpir je pridelal »stric« z Bloške planote, domačo čebulo in česen sta nam podarila mama in ata, oči je zaslužil denar, da je lahko kupil fižol in hrenovke, pa sol in druge začimbe, mami je vse to združila v loncu za kosilo tistega dne, potem ko je živila debelo uro lupila, sekljala, pražila in še kaj. Všeč mi je bilo, da smo lahko na tako preprostem primeru, kot je kosilo, pogledali, da mnoge stvari v življenju, pa naj bo jota, šola, vrtec, zdravje ali celo življenje samo, niso nekaj samoumevnega.

Misel, da prav nič ni samoumevno, še kako drži. Gotovo smo jo že velikokrat slišali, a smo jo v nenehnem hitenju zares zaslutili le tu in tam in še najbolj jasno tedaj, ko se je za vedno poslovila katera od nam dragih oseb. Zdi se, da nam nekaj podobnega sporoča tudi epidemija, ki seje strah in negotovost in se očitno še ne misli zares posloviti. V resnici pa je odhajanje in prihajanje (in ne statična stalnost, navidezna samoumevnost) ena od večnih zakonitosti narave in življenja. Ta je veljala že mnogo pred izbruhom koronavirusa, a jo imamo danes v strnjeni različici mnogo bolj pred očmi.

Bi morali ob tem spoznanju živeti v nenehnem strahu, celo pani-ki, da se bo nam ali našim bližnjim zdaj zdaj nekaj hudega zgodilo? Prepričana sem, da to ni potrebno, a zavedanje, da stvari v življenju niso samoumevne, nam lahko vrne ščepec zdrave pameti in skromnosti, ki smo ju izgubili v hitenju, obveznostih, kopičenju raznoraznih predmetov, nizanju uspehov in še čem. Ob zavedanju, da je življenje dolgo le trenutek, morda lahko vsaj včasih zaživimo bolj preprosto, bolj pristno, globlje in bolj resnično.

Ker je za nami ravno praznik kulture, pridajam Pavčkov verz, ki čudovito povzame že napisano, in nam vsem zaželim veliko užitek ob branju prav tako ne-samoumevnega, prenovljenega, barvnega Suhorobarja. Pa na preprostost in človečnost ne pozabimo. Srečno in srčno!

**Treba je mnogo preprostih besed
kakor:
kruh,
ljubezen,
dobrota,
da ne bi slepi v temi
na križpotjih zašli
s pravega pota.**

(Tone Pavček)

Vsi smo samo ljudje

O naši nečimrnosti in tudi o tem, da se bomo na zahod kmalu vozili po novi cesti

Blaž Milavec, župan
Foto: Marko Burger

Ko človek vzame v roke dober in že na prvi pogled lep in ličen časopis, kot je nova številka Suhorobarja, vsaj za hip pozabi, v kakšnem času in svetu živi. A tudi ta epidemični čas prinaša kaj dobrega. Če nočemo videti vse samo črno, potem ne moremo prezreti številnih zgodb o plemenitih delih, npr. v zdravstvu, kjer so se z nadnaravnimi močmi trudili, da ne bi bilo še več žrtev okužb. Ali pa učitelji in učenci s svojimi starši, ki so morali imeti novo, bistveno bolj zahtevno obliko šole, kot so je bili do sedaj vajeni. Poleg tega se tudi v tem času dogaja razvoj in se investira za prihodnost. Tudi pri nas. Na naš občini malo v skladu s kejnezijanskim načelom načrtujemo večje investicije ravno v kriznih časih. Mnenja smo, da je potrebno v tem času več investirati, v času konjunktura pa manj oz. takrat odplačevati dolgove. Prvič so tako blago in storitve cenejše, cenejši je tudi denar. Drugič pa ni zanemarljivo, da s tem vsaj malo pomagamo gospodarstvu, ki potrebuje pospešek. Takšni so načrti tudi za to in naslednja leta, ko utegne zdravstveni slediti še ekonomska kriza. Tako na primer po več letih prizadevanj začinjamo skupaj z državo projekt obnove državne ceste v Žimaricah. Obsežen in tudi finančno zahteven investicijski projekt dopolnjuje za našo občino, ki ima na letni ravni dejansko med 200.000 in 300.000 evri razpoložljivih investicijskih sredstev, vrsto najpomembnejših, ključnih projektov, ki prinašajo pomemben denar, ki bo vložen pri nas. Po obnovi obsežnega dela naših cest, izgradnji več kilometrov kanalizacij in dveh čistilnih naprav, športne dvorane in dela vrtca

ter hrbtenice vodovodnega omrežja, če omenim le največje iz zadnjega desetletja, se bo tako dodala nova večmilijonska investicija v prometno, delno pa tudi vodovodno infrastrukturo. Brez sofinancerskih, evropskih ali kot tokrat državnih sredstev takšnih projektov kot rečeno sami ne bi zmogli izpeljati. Čeprav gre le za gradnjo osnovne infrastrukture, predstavlja ta investicija ne le Žimarčanom, ki bodo v tem času morali bolj trpeti gradišče, ampak vsej občini in širše zaželeno pridobitev in pomemben razvojni korak. Zato si kljub težavam, ki bodo verjetno še spremljale izvedbo, veselim tega premika naprej.

Hvaležen sem vsem, ki so prispevali svoj del pri tem rezultatu, ker pač ni samoumeven. Hvaležen in vesel sem tudi za razumevanje in potrpežljivost večine občanov. Takšne investicijske podvige je mogoče izvajati le s koncentriranjem sredstev in tudi delovne energije. Ker so resursi pač omejeni, se žal zaradi tega na kakšnem drugem področju uspe narediti manj ali počasneje, čeprav se poskušamo kolikor je mogoče spoprijemati z vsemi izzivi in iskati primerne rešitve. Marsikje nam to uspeva, povsod pa žal ne. Nekje roko na srce tudi ni smiselno. Pričakovanje, da morata kralj in župan rešiti vse težave in to takoj, ko nekdo nekaj predlaga ali potrebuje, ni le naivno, ampak gre že za nečimrnost. Zagotovo pa bi lahko naredili še več, če se nam ne bi bilo potrebno ukvarjati s sicer redkimi izjemami takšne nečimrnosti in tudi pokvarjenosti, ko se nekateri najbrž zaradi epidemičnega dolgočasje ali nekih drugih čudnih razlogov in užaljenosti zabavajo s prijavi ali pa z blatenjem po družbenih omrežjih in pismih bralcev.

Ta čuden čas tako prinaša zanimiva presenečanja in odstira tudi kaj do sedaj prikritega. Epidemija je snela marsikatero masko z naših obrazov, čeprav smo si jih morali nasprotno fizično nadeti. V duhu, da prilika ne naredi tatu kot pravi stari rek, ampak le pokaže, da si (itak) tat, tudi epidemija in vse druge posebne razmere pokažejo naše sence. Epidemija nas torej ni naredila nečimrnih, ampak je le pokazala, da očitno taki že smo. Marsikdaj smo podobni razvajene-

mu najstniku, ki skritizira mamino kosilo in še vse po vrsti, pri čemer ne vidi, da je mama morala zgodaj vstati, da je šla dvakrat v trgovino, da je počistila stanovanje in še nekaj ur kuhala kosilo, med tem ko je on blagovolil le predstaviti svojo rit izpred računalnika do mize. Da ne bo pomote: konstruktivna kritika, četudi malo zaboli, je in mora biti zaželeno in dobrodošla. A stalno javkanje in kritiziranje ali celo izmišljevanje laži pač to ni. Če nekdo ne vidi nič dobrega, ampak le slabo, če ne vidi nobenega dobro opravljenega dela, ampak zgolj, kaj še ni urejeno in njemu ustrezno, a ob tem sam ne prispeva nič konstruktivnega ali si celo kaj izmisli, ne gre za nič drugega kot za navadno nagajanje. In še enkrat: za nečimrnost.

Če moramo biti ljudje na položajih pripravljeni prenašati takšne kritike, to ni potrebno ljudem, ki kot del nekega sistema pomagajo ljudem v njihovih stiskah. Konec januarja so morali naši gasilci posredovati v nekaj primerih požarov. Najbolj težavno je bilo pri požaru stanovanjske hiše, kjer so gasilci ne le pogasili požar, ampak tudi pomagali oskrbeti prizadeto osebo, jo oblekli in pomagali nastaniti za prvo noč. Rad bi videl tistega heroja, ki seje »kritični pogled z druge strani«, če si upa izreči ta svoj pogled iz oči v oči gasilcu, ko je moral po neprespani noči zgodaj vstati za službo ali pa s svojimi otroki k pouku na daljavo. Vsaj tu se naša nečimrnost vendarle ustavi.

Kot sem že navedel v uvodu, vse že ni tako črno, kot se morebiti zdi. Tudi ta svet kljub epidemiji prinaša dobre stvari in ustvarja veliko lepih in dobrih zgodb, ki govorijo o plemenitih ljudeh. O tistih ljudeh, ki znajo biti hvaležni za to, kar imajo, in ne le nergajo, česa vsega nimajo. To so ljudje, ki se zavedajo, da so oni in vsi okoli njih samo ljudje. Nič manj in nič več. Zavedajo se, da je vsak vreden spoštovanja in da je dragocen, četudi ni popoln niti vsemogočen. Slednjega ne pričakujejo niti od sebe niti ne zahtevajo od drugih niti od skupnosti in družbe. To je nasprotje nečimrnosti, ki daje upanje, da bo nekoč vendarle boljše.

Statistika rojstev v letu 2020

Petra Marn
Foto: Freepik

V lanskem letu se je v naši občini rodilo 31 otrok – 13 deklic in 18 dečkov. Statistika rojstev od leta 2008 pokaže, da je bilo leta 2017 rojenih največ otrok – 37 otrok, leta 2014 je bilo 31 rojstev in leta 2015 30; najmanj rojenih pa je bilo leta 2013, in sicer 19.

Če pogledamo število rojstev po mesecih, ugotovimo, da se je največ otrok rodilo aprila in septembra, in sicer 5, februarja 4, julija, avgusta in oktobra 3, januarja, novembra in decembra 2 ter marca in junija 1.

V letu 2020 imamo 7 prvorojencev (3 deklice in 4 dečke), 16 drugorojenih (8 deklic in 8 dečkov), 7 tretjerojenih (2 deklici in 5 dečkov) ter enega petorojenega dečka. V lanskem letu sta se v mesecu avgustu rodila dvojčka, in sicer deklica in deček.

Podatki po vaseh pokažejo, da je bilo 9 otrok rojenih v Sodražici, 6 v Žimaricah, 4 v Zamostcu, 3 v Zapotoku, 2 v Ravnem Dolu in Lipovšici, po 1 pa v Podklancu, Vinicah, Petrincih, Kržetih in Jelovcu.

Objavljamo 30 imen otrok, katerih starši so podali dovoljenje, da se ime otroka lahko objavi v Suhorobarju. Ime Zala se pojavi dvakrat, ostala imena deklic pa so: Brina, Deja, Ela, Elena, Gaja, Hana, Iva, Lara, Naja in Ula. Starši so dečke poimenovali: Aleksander, Aljaž, Anže, Arne, David, Jure, Lan Matija, Lovro, Matjaž, Nejc, Rene, Rudi, Sven, Tejo, Tin, Tony, Vitan in Žan.

ZDRAVSTVENI DOM dr. Janeza Oražma Ribnica
vabi vse bodoče starše, da se udeležijo spletnih predavanj

»PRIPRAVA NA POROD IN STARŠEVSTVO«

Pridobili boste veliko koristnih informacij o nosečnosti, porodu, poporodnem obdobju, dojenju ter negi novorojenčka.

Z udeležbo na predavanjih bo prehod in očetovstvo gotovo lažji.

Za spremljanje zadošča pametni mobilni telefon ali računalnik, posebno predznanje o uporabi tovrstnih spletnih orodij ni potrebno.

Predvideno je 1 predavanje v zgodnji nosečnosti (12. – 24. teden) ter 4 predavanja po 30. tednu nosečnosti.

Torej, udobno se namestita v domačem okolju in se nam pridružita!

Dodatne informacije in prijave: 031 342 819,
maja.zagar@zdribnica.si
Maja Žagar, dipl. babica

Ureditev ceste v območju naselja Žimarice

Blaž Kovačič

Dne 27. 1. 2021 je bila podpisana izvajalska pogodba za rekonstrukcijo ceste čez naselje Žimarice med izvajalcem gradbenih del Komunalnimi gradnjami, d. o. o., iz Grosuplja in njegovim partnerjem, podjetjem Trgograd, d. o. o., iz Litije in naročnikom Direkcijo Republike Slovenije in partnerjem Občino Sodražico v višini 2.158.873,78 EUR z DDV z rokom dokončanja del do **31. 10. 2022.**

Izvedba zakoličbe se bo pričela po **15. februarju**, predviden začetek del pa bo v zadnjem tednu meseca februarja, če bodo v tem času za delo primerne vremenske razmere. Dela se bodo pričela na mostu čez Bistrico, mimo katerega bo preko začasnega mostu urejen tudi obvoz.

Dela bodo potekala pretežno pod polovično zaporo. Hkrati s cesto bo potekala tudi gradnja hodnika za pešce, gradnja javne razsvetljave, dveh vrst optičnega omrežja in obnova vodovoda čez večji dela naselja.

Vsem občanom in uporabnikom ceste se za neprijetnosti, ki se bodo pojavile tekom gradnje, že vnaprej opravičujemo in prosimo za razumevanje in upoštevanje navodil izvajalcev in pristojnih služb.

Informacije:

Blaž Kovačič, vodja s strani

Občine Sodražica

E-pošta: blaz.kovacic@sodrazica.si

Telefon: 01/8366 051

NAJAVA JAVNIH RAZPISOV

Občina Sodražica obvešča, da bodo predvidoma v mesecu marcu na spletni strani www.sodrazica.si ter na oglasni deski Občine Sodražica objavljeni naslednji razpisi:

- Javni razpis za sofinanciranje drugih društvenih dejavnosti v občini Sodražica za leto 2021,
- Javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Sodražica za leto 2021,
- Javni razpis za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Sodražica za leto 2021.

Vlak med Grosupljem in Kočevjem

V začetku tega leta je **po več kot 50 letih** med Grosupljem in Kočevjem ponovno zapeljal potniški vlak. Da je to velik in pomemben dogodek tako za ribniško-kočevsko območje kot tudi za celotno Slovenijo, dokazuje tudi to, da so nas na prvi vožnji vzdolž kočevske proge pričakale množice navdušenih ljudi. Občanke in občani Grosupljega, Dobrepolja, Velikih Lašč, Žlebiča, Ribnice, Kočevja ter okoliških krajev se dobro zavedajo, da bo ponovna vzpostavitev potniškega prometa v veliki meri **razbremenila ceste, povečala prometno varnost** ter tudi časovno **skrajšala njihove poti** do Ljubljane. Že takoj ob ponovnem odprtju proge na Ministrstvu za infrastrukturo nismo bili zadovoljni z voznim redom vlakov, zato smo z vodstvom Slovenskih železnic in župani vložili velike napore, da smo znotraj obstoječih tehničnih zmožnosti **dosegli izboljšavo voznega reda potniških vlakov** na relaciji **Ljubljana – Kočevje**. Sklenili smo kompromis na način, da **smo dodali še eno vlakovno kompozicijo** ter uskladili oziroma **prilagodili postanke vlakov**. Šele **nadgradnja železniške postaje Grosuplje**, ki bo zaključena konec letošnjega leta, bo omogočila še **dodatne izboljšave na kočevski progi** in sicer pogostejše vožnje ter več vlakov, kar bo potniški promet od Ljubljane do Kočevja naredilo še privlačnejši.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Aleš MIHELČ,
državni sekretar
Ministrstvo za infrastrukturo

Vozni red: Ljubljana - Kočevje

	VLAK ▶	4471	4473	3235	4475	4491	3213	4477	4493	3219	4481	4483	3223	4495	3223	4485
	KOLENDAR ▶	2	2	2	2	21	2	2	21	2	2	2	21	21	2	2
P O S T A J A	Ljubljana	04:10	07:51	09:18		12:08	12:21			14:34			16:05	17:22		17:22
	Grosuplje	04:31	08:19	09:45		12:34	12:49			15:02			16:28	17:48		17:48
	Grosuplje	04:32	08:24		10:34	12:35		12:54	15:05		15:07	16:29		17:53		17:53
	Slivnica	04:36	08:28		10:37	12:38		12:57	15:08		15:10			17:56		17:56
	Čušperk	04:43	08:35		10:45	12:46		13:05	15:16		15:18			18:04		18:04
	Dobrepolje	04:51	08:43		10:52	12:53		13:12	15:23		15:25	16:46		18:11		18:13
	Velike Lašče	04:57	08:49		10:58	12:59		13:18	15:29		15:31	16:51		18:17		18:19
	Ortnek	05:05	08:58		11:06	13:07		13:26	15:37		15:39			18:25		18:27
	Žlebič	05:09	09:02		11:10	13:11		13:30	15:41		15:43	17:02		18:29		18:31
	Ribnica	05:17	09:06		11:14	13:15		13:34	15:45		15:47	17:07		18:33		18:35
	Stara Cerkev	05:25	09:15		11:23	13:24		13:43	15:54		15:56			18:42		18:44
	Kočevje	05:29	09:18		11:26	13:27		13:46	15:57		15:59	17:18		18:45		18:47

2 - Ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih-dela prostih dneh v RS.

21 - Vozi ob nedeljah do 20. 6. 2021 ter 8. 2. in 5. 4. 2021; ne vozi 7. 2., 4. 4. in 25. 4. 2021.

Vozni red: Kočevje - Ljubljana

	VLAK ▶	4488	4470	4472	4474	3220	4476	3296	4496	3288	4478	3216	4492	3284	4482	4484	4494	4486
	KOLENDAR ▶	2	2	2	2	2	2	2	21	3	2	2	21	3	2	2	21	2
P O S T A J A	Kočevje	05:05	05:45	06:26	09:35		11:55		13:35		14:05		16:12		16:52	17:42	19:08	19:08
	Stara Cerkev	05:08			09:38		11:58		13:38		14:08		16:15		16:55		19:11	19:11
	Ribnica	05:17	05:56	06:37	09:47		12:07		13:47		14:17		16:24		17:06	17:53	19:20	19:20
	Žlebič	05:21	06:01	06:42	09:51		12:11		13:51		14:21		16:28		17:10		19:24	19:24
	Ortnek	05:25			09:55		12:15		13:55		14:25		16:32		17:14	18:00	19:28	19:28
	Velike Lašče	05:33	06:12	06:53	10:03		12:23		14:03		14:33		16:40		17:22		19:36	19:36
	Dobrepolje	05:39	06:18	06:59	10:09		12:29		14:09		14:39		16:46		17:28	18:13	19:42	19:42
	Čušperk	05:46			10:15		12:35		14:15		14:45		16:52		17:35		19:49	19:49
	Slivnica	05:53			10:23		12:43		14:23		14:53		17:00		17:42		19:56	19:56
	Grosuplje	05:56	06:34	07:15	10:26		12:46		14:26		14:56		17:03		17:45	18:28	19:59	19:59
	Grosuplje	05:57	06:35	07:16		10:30		13:33		14:30		15:47		17:07		18:29	20:00	20:07
	Ljubljana	06:24	06:57	07:43		10:55		13:59		14:57		16:20		17:36		18:49	20:26	20:33

2 - Ne vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih-dela prostih dneh v RS.

3 - Vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih-dela prostih dneh v RS.

21 - Vozi ob nedeljah do 20. 6. 2021 ter 8. 2. in 5. 4. 2021; ne vozi 7. 2., 4. 4. in 25. 4. 2021.

Kako se lahko tudi vi pridružite Policiji?

Slovenska policija

Če si želite postati policist ali policistka, se lahko po zaključeni srednji šoli vpisete na Višjo policijsko šolo v Tacnu. Vpisi bodo potekali enako kot na ostale višje šole, razpis pa je predviden februarja 2021.

To šolsko leto bomo iskali med 150 in 200 novih policistov in policistk.

Seveda se morate najprej vpisati in če ste sprejeti, dobite pravo pogodbo o zaposlitvi. Takoj vam začne teči delovna doba, začnete dobivati plačo, študij pa je brezplačen. Nudimo vam možnost nastanitve v Tacnu v Policijski akademiji, kjer vam ponujamo tako bivanje, kot tudi izobraževanje, šport, knjižnico, kot tudi plačo, delovno dobo, praktično vse, kar boste potrebovali v dveh letih študija.

Ko uspešno zaključite prvo leto, se vpisete v drugi letnik, pogodba pa se vam podaljša. Ko opravite vse študijske obveznosti, se z vami sklene delovno razmerje za nedoločen čas in pričnete z delom na eni izmed policijskih postaj.

V razpisu so navedeni vsi pogoji, ki jih morate izpolnjevati, temu pa sledijo še fizični in psihični testi. Na spletni strani policija.si si lahko vse te pogoje tudi ogledate in se z njimi podrobno seznanite.

Za podrobnejšo in neposredno seznanitev z delom policistov vam nudimo tudi možnost obiska policijske postaje. Na policijski postaji vam bomo predstavili delovnik policista, pokazali opremo in vam z veseljem odgovorili na vaša vprašanja.

Vprašanja lahko naslovite tudi na elektronski naslov zaposlitev.pulj@policija.si. Na ta naslov lahko tudi sporočite željo po obisku policijske postaje, lahko pa se tudi sami zglasite na najbližji policijski postaji. Veliko našega dela je predstavljenega tudi na Facebook strani Policijske uprave Ljubljana. Dosegljivi smo tudi tam.

Če se boste odločili za delo v Policiji, ne zamudite vpisa na študij in se nam pridružite.

S čim vse se boste v službi srečali:

S svojim delom boste pomagali ljudem in skrbeli za varnost državljanov, imeli boste dinamično delo, ki prinaša veliko izzivov. Na začetku je to predvsem delo na terenu kot policist na policijski postaji, kjer boste opravljali naloge v patroljah, preiskovali boste različna kazniva ravnanja, obravnavali prometne nesreče in do-

godke, izvajali intervencije ob različnih dogodkih, skupaj z občani skrbeli za varnost v lokalnih okoljih in nabirali izkušnje za vaše nadaljnje delo v policiji.

Seznani se boste s tem, kako funkcionira interventna številka 113, delo kriminalistov, vodnikov službenih psov, konjenikov, posebne policijske enote, specialne enote, letalske policijske enote, enote za nadzor državne meje in delali predvsem z ljudmi.

Z leti boste lahko, ob prizadevnem in zavzetem delu, dodatnem usposabljanju, pridobivanju delovnih izkušenj ter izkazanem interesu, postali del teh specializiranih enot tudi sami. Možnosti za napredovanja oz. premestitev na delovna mesta, ki vas bodo še posebej zanimali, je zares veliko. Možnosti so tudi za delo v tujini, tako v mirovniških misijah na različnih koncih sveta, kot tudi pomoč drugim policijam po svetu.

Lahko boste tudi član ali članica posebne policijske enote in boste opravljali zahtevnejše naloge ob različnih dogodkih. Taki dogodki so zlasti večje športne prireditve, demonstracije, protesti, kjer se pričakujejo večje kršitve javnega reda in miru, večje iskalne akcije. Za opravljanje tovrstnega dela se boste posebej usposabljali.

Del posebne policijske enote je tudi Gorska policijska enota, kar je kot nalašč za vse, ki imate radi gore in boste skozi posebno usposabljanje pridobili znanje za izvajanje nalog policije v visokogorju. Tu gre predvsem za obravnavo nesreč v gorah, sodelovanje v iskalnih akcijah, pa tudi preventivno opozarjanje obiskovalcev gora o ustreznosti njihove opreme in na druge nevarnosti v gorah. Pri tem delu boste tudi večkrat sodelovali z letalsko policijsko enoto in pri izvajanju nalog neposredno sodelovali kot del ekipe v helikopterju.

Postanete lahko policist postaje prometne policije, kjer bo vaša osnovna naloga skrb za varnost udeležencev v cestnem prometu, obravnavali boste prometne

nesreče in druge dogodke v cestnem prometu. Svoje naloge pa boste lahko opravljali tudi na motorju.

Če vas veseli delo z živalmi, se boste lahko usposobili za vodnika službenega psa ali policista konjenika in policijske naloge opravljali s pomočjo službenega psa ali konja.

Svojo kariero boste lahko gradili kot kriminalist pri pregonu storilcev najhujših kaznivih dejanj. V okviru kriminalistične policije se boste lahko specializirali za preiskavo splošne ali organizirane kriminalitete, obravnavo kriminalitete s področja gospodarstva, računalništva, lahko pa postanete tudi kriminalistični tehnik, forenzik, bombni tehnik.

Če imate odlične psihofizične sposobnosti, lahko postanete tudi član specialne enote policije, ki je namenjena za izvajanje najzahtevnejših nalog policije.

Lahko se usposobite tudi za varovanje najvišjih političnih predstavnikov tako doma kot v tujini.

Delo policista je predvsem delo z ljudmi, zato velikokrat v šolah izvajamo predavanja o raznoraznih aktualnih temah, sodelujemo na sejmih in preventivnih aktivnostih, obiskujemo vrtce in osnovne šole, kjer je vedno dobra energija, zato se tja vedno radi vračamo.

Skratka, policijsko delo je dinamično, raznoliko in tudi zelo zanimivo, ponuja vam ogromno možnosti, tako da vam pri tem delu ne more biti nikoli dolgčas.

Vabljeni k vpisu!

Vrnitev Erjavca na čelo DeSUS-a

Jože Tanko, podpredsednik DZ

Lani je bilo turbulentno leto, ne glede na to, s katerega konca pogledamo nanj. Tako kot ves preostali svet je tudi nas zaznamoval covid-19, s katerim se mučimo še dandanes. Imamo veliko žrtev, tudi zato, ker se kljub številnim priporočilom in opozorilom stroke ter sprejetim ukrepom vlade, še vedno najdejo medijsko podprte skupine, ki provocirajo, sprožajo nejevoljo in odkrito pozivajo k nesplošovanju ukrepov. Davek, ki ga zaradi tega plačujemo, je resnično visok, a upam, da se bodo s cepljenjem razmere le izboljšale in da bomo kmalu vstopili v običajno življenje.

V dobrega pol leta smo v 8-ih PKP-jih sprejeli številne ukrepe pomoči posameznikom, družinam, malim in velikim družbam itd. in lahko priznate, da se trudimo, da bi čim manj boleče prenesli omejitve, ki jih zahtevajo izredne zdravstvene razmere. Naša vlada je življenja in preživetje naših ljudi in gospodarstva, hvala bogu, postavila na prvo mesto.

Seveda pa nimajo vse politične in civilne skupine podobnih ciljev. Cel grozd le-teh Janševi vladi izrazito nasprotuje, problematizira vse sprejete ukrepe in jo hoče na vsak način zrušiti. Še preden je Janševa vlada nastala, so bili organizirani protesti proti njej, ko je bila izvoljena, pa se je vse samo še stopnjevalo. Kljub prepovedim so se vrstili organizirani protesti kolesarjev, pešcev, kulturnikov, dela sindikatov in drugih, ki so zahtevali njen odstop.

Pod hudimi pritiski so bili tudi stranke (NSi, DeSUS, SMC) in njihovi izpostavljeni predstavniki, ministri in poslanci. Glavni mediji so vsakodnevno poročali o njihovih domnevnih napakah, težavah v preteklosti, jim podtikali nečedna dejanja, obtoževali za domnevno kazniva dejanja pri nabavah nujno potrebne zaščitne opreme in pripomočkov za covid-19. V pritiske so se vključile tudi t. i. neodvisne institucije – KPK, računsko sodišče, NPU in druge, vse s ciljem, da razrahljajo zaupanje v funkcionarje teh strank ne samo v javnosti, ampak predvsem znotraj strank in znotraj koalicije. A lahko ugotovimo, da je vodenje vlade čvrsto in dosledno. Pa tudi sicer je zelo oportuno in nesramno, da tisti, ki so v najtežjih okoliščinah razpustili svojo vlado in pustili prazna skladišča, sedaj napadajo in obtožujejo tiste, ki so se izpostavili in bili pripravljeni priskočiti na pomoč in jim podtikajo vse mogoče.

Brihte iz opozicije, ki so se v Šarčevi vladi na smrt skregale, zato so tudi razpadli, so se povezali v KUL, katerega edini cilj je odstavitev Janševe vlade. Neprestano govorijo o konstruktivni nezaupnici in ponujajo mandatarje. Začeli so z J. P. Damjanom, a zgodba se je hitro končala. Zadeva je postala malo oprijemljivejša, ko se je jeseni s pomočjo poslancev DeSUS na vrh DeSUS-a vrnil Erjavec. Erjavec je po izvolitvi od svojih poslancev zahteval, da izstopijo iz Janševe koalicije in da ga podprejo za mandatarja. A presenečeni in izigrani poslanci DeSUS-a njegovim pritiskom niso podlegli, kot so pričakovali Erjavec in scenaristi iz ozadja. Ko so poslanci DeSUS-a analizirali dosežke Janševe vlade in jih primerjali z drugimi vladami, so kaj hitro ugotovili, da so svoj strankarski program v teh 10-ih mesecih z Janšo, kljub korona krizi, uresničili v mnogo večji meri kot v zadnjih treh vladah (Bratušek, Cerar, Šarec) skupaj.

Kljub temu je vodstvo stranke z Erjavcem na čelu vztrajalo pri izstopu iz vlade, in so z 42-imi podpisi vložili nezaupnico. A na dan, ko naj bi opravili glasovanje, so ugotovili, da bodo manjkali še trije podpisniki, Han, Kramar in Jurša, zato je Erjavec umaknil

soglasje za mandatarja. Zanimivo je, da kljub temu, da so v KUL predlagali Erjavca za mandatarja, niso uspeli premamiti poslancev DeSUS-a v podporo svojemu šefu. Kaže celo, da je Erjavec med poslanci svoje stranke pogorel in dokončno zapravil zaupanje, saj jih je grdo zlorabil. Prav tako menim, da je mandatarstvo Erjavca že postalo preteklost. Iščejo novega kandidata, trenutno je v igri dr. Andraž Teršek.

KUL za neuspeh krivi poslovnik in vodstvo parlamenta, ker naj bi jim bilo onemogočeno tajno glasovanje na način, kot so si ga zamislili. A kaj, ko se na tak način v parlamentu tajno glasuje že od osamosvojitve.

Zdaj KUL zmanjšuje svoj politični poraz tako, da vlaga interpelacije proti posameznim ministrom. Za odstavitev ministra Janeza Ciglerja Kralja je že vložena, glavni mediji pa so že objavili nadaljnji vrstni red. KUL in njihove mreže pa bodo ta čas izkoriščali za nadaljnje pritiske na poslance SMC, DESUS in NSi, da bi kdo le popustil in prestopil k njihovemu rušilnem projektu.

Med cepivom in svobodo

Ljudmila Novak, poslanka Evropskega parlamenta

V začetku letošnjega leta so se v vseh državah Evropske unije (EU), Veliki Britaniji in ZDA začela cepljenja proti covidu-19. To je zelo dobra novica, ki nam kaže, da normalnost, kot smo je bili vajeni pred koronavirusom, ni več tako daleč.

Razumem, da med nami obstajajo tudi takšni, ki so nad cepivom skeptični, zato menim, da je potrebno nekaj spregovoriti tudi o morebitnih stranskih učinkih cepljenja.

Cepivi Pfizer/BioNtech in Moderne sta varni. To je ugotovila Evropska agencija za zdravila v Bruslju na podlagi več neodvisnih študij in statističnih podatkov, ki izvirajo iz kliničnega testiranja cepiva. So pa pri obeh cepivih možni blažji stranski učinki, najpogosteje rdečina in bolečina na mestu vboda, utrujenost, glavobol in vročina. A ti učinki so prehodni, izzvenijo v nekaj dneh, medtem ko so resni neželeni učinki, kot je alergija in anafilaktični odziv, resnično izjemno redki.

Evropska komisija je zagotovila več kot 2 milijardi odmerkov cepiva, kar je štirikrat več od skupnega števila prebivalstva EU, vendar bodo ti odmerki prišli do držav članic glede na zmogljivosti proizvodnje.

Nič v življenju ni bolj vredno od življenja samega. Zato je pri cepljenju in cepivih potrebno zagotoviti največjo možno varnost. Če se želimo vrniti k normalnosti, pa bo moralo biti precepljenega več kot 70 odstotkov prebivalstva ene države.

Medtem se je v Washingtonu tik pred koncem predsedovanja Donalda Trumpa zgodil največji napad na ameriško demokracijo v zadnjih 200 letih.

Prizori napada na ameriški kongres so vsem nam opomin, kaj se lahko zgodi, če politika ljudi več let zapored načrtno ščuva drugega proti drugemu. Še kako pomembno je, kaj

človek na mestu predsednika države spregovori v javnosti. Besede Trumpa so zdaj dokazano nevarne.

Najpomembnejši institut demokracije so svobodne volitve. Volitve v ZDA so bile demokratične in svobodne. Regularnost so potrdila tudi sodišča in ljudje so na volitvah z jasno večino odločili, da mora Trump zapustiti Belo hišo. Predsednik Evropske ljudske stranke (ELS) Donald Tusk je ob tem v Bruslju jasno povedal, da EU potrebuje močnega zaveznika, kot so ZDA, vendar ne za vsako ceno. V EU moramo postati neodvisni od zunanjih vplivov in hoditi po samostojni poti. Naš skupen cilj mora biti napredna prihodnost, ki bo svobodna, demokratična in človeška.

RC Kočevje Ribnica d. o. o. ima novega direktorja

N. P.

Foto: osebni arhiv

V začetku decembra 2020 je vodenje Razvojnega centra Kočevje Ribnica, kot direktor, prevzel Primož Pahor.

Prevzem funkcije vodenja podjetja je nadgradnja njegovega dosedanjega dela v podjetju, v katerem je zaposlen od leta 2006 kot projektni vodja in podjetniški svetovalec. Obljublja, da bo kot direktor razvojnega centra zasledoval vizijo podjetja in usmerjal dejavnosti v doseganje le-te, saj je tekom opravljanja dela spoznal širše kočevsko-ribniško območje tako na področju podjetništva in razvoja malega gospodarstva kot tudi na področju razvoja podeželja, s katerim se aktivno ukvarja že 12 let.

Primož Pahor pravi, da je pri svojem delu vedno deloval povezovalno, zato želi okrepiti sodelovanje med različnimi deležniki na območju delovanja podjetja ter vzpostaviti skupno sodelovanje na območju od Turjaka do Kolpe. Vse podjetnike vabi k obisku SPOT točke, kjer nudijo brezplačne storitve, ki so namenjene bodočim in obstoječim podjetjem. Prav tako vabi k obisku pisarne LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe, kjer bodo skupaj z vami ustvarjali nove zgodbe razvoja podeželja.

Obiščete jih lahko na sedežu podjetja na naslovu **Trata XIV 6a, 1330 Kočevje** ali pa jim pišete na e-naslov: **info@rc-kocevjeribnica.si**. Vabljeni tudi k ogledu spletne strani: **www.rc-kocevjeribnica.si** in **www.las-ppd.si**.

RAZPIS ZA VPIS OTROK V VRTEC PRI OŠ DR. IVANA PRIJATELJA SODRAŽICA za šolsko leto 2021/2022

Starše in zakonite zastopnike otrok obveščamo, da OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica objavlja razpis za vpis predšolskih otrok v vrtec za **šolsko leto 2021/2022 (vpis z dnem 1. 9. 2021)**.

Obrazci Vloga za vpis otroka v vrtec so na voljo v vrtcu, v tajništvu šole in na šolski ter vrtčevski spletni strani pod rubriko Dokumenti/Obrazci.

Izpolnjene obrazce za vpis oddajte v tajništvo šole v času razpisa **od 16. 2. 2021 do 31. 3. 2021**.

Če bo prošelj več, kot je prostih mest v vrtcu, bo o sprejemu odločala komisija za sprejem otrok.

Starši boste o sprejemu otroka v vrtec pisno obveščeni **do konca meseca junija 2021**.

Za dodatne informacije se lahko oglasite osebno v vrtcu, pokličete na telefonski številki: 01 83 50 565 (vrtec) in 01 83 50 550 (tajništvo šole) ali pišete na e-naslov: tadeja.topolnik@os-sodrazica.si.

Ravnateljica:
Majda Kovačič Cimperman, prof.

»Srečni so tisti, ki dajejo.«
(Charles H. Burr)

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Občini Sodražica in županu Blažu Milavcu za prejeta donacijo.

Hvaležni smo, da ste namesto poslovnega obdobja ob prehodu v novo leto podarili znesek v višini 2000 EUR Šolskemu skladu OŠ Sodražica za potrebe otrok iz družin, ki so se znašle v stiski zaradi epidemije COVID-19.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica

Naša želja je, da bi do pomoči prišli vsi, ki jo potrebujejo

Pogovor z Bernardo Drobnič,
vodjo CSD Ribnica

Nina Pirc Vovčko

Foto: osebni arhiv

Takšne in drugačne stiske so del življenja, v času epidemije jih je še več. Nasvet, kam se lahko obrnemo po pomoč, je v takšnih trenutkih zlata vreden. Z namenom osveščanja in informiranja smo na tokratni pogovor povabili Bernardo Drobnič, vodjo Centra za socialno delo Osrednja Slovenija zahod, Enota Ribnica, ki skrbi za to, da je center žarek upanja za vse pomoči potrebne.

Za začetek bi vas prosila, da nam predstavite svojo poklicno pot.

Po končani Fakulteti za socialno delo sem se zaposlila na Ministrstvu za kmetijstvo, gospodarstvo in prehrano, kjer sem v času študija delala preko študentskega servisa. Po približno osmih letih sem med koriščenjem dopusta za nego in varstvo otroka opravila strokovni izpit na področju socialnega varstva. Temu je sledila zaposlitev na CSD Ribnica, na delovnem mestu informator za pravice iz javnih sredstev. To delo je bilo projektne narave, zato sem ga nadaljevala na invalidskem podjetju Želva d. o. o., kjer sem bila vključena v proces zaposlitvene in poklicne rehabilitacije ter usposabljanja in zaposlovanja invalidov. Po štirih letih sem se vrnila na CSD, kjer sedaj delam kot pomočnica direktorice.

Včasih uporabniki nismo dobro podučeni o tem, kakšne pravice iz javnih sredstev lahko uveljavljamo in kakšne oblike pomoči nam CSD lahko nudi.

Teh pravic je ogromno. Na kratko bi jih naštel tako: otroški dodatek, denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, državna štipendija, znižano plačilo za program vrtca, subvencija malice za učence in dijače, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje. Kot posebna oblika pomoči je tu še izredna denarna socialna pomoč, posebna oblika izredne denarne socialne pomoči po smrti družinskega člana in posebna oblika izredne denarne pomo-

či kot pomoči pri kritju stroškov pogreba. Centri izvajamo socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih nam jih nalagajo zakoni in drugi predpisi, ter izvajamo socialnovarstvene programe, ki so pomembni za občino.

Nam lahko na kratko predstavite CSD Ribnica?

CSD Ribnica je z organizacijo centrov za socialno delo leta 2018 postal Enota Ribnica, ki sodi pod okrilje CSD Osrednja Slovenija-zahod, s sedežem v Kočevju, ki ga vodi direktorica Katarina Hiti. Na Enoti Ribnica nas je zaposlenih 14 oseb, od tega je 6 oseb zaposlenih za izvajanje pomoči na domu, to so socialne oskrbovalke, ostali zaposleni pokrivamo druga delovna področja.

Čas epidemije je močno vplival na celotno družbo. Kaj se je v času epidemije spremenilo za zaposlene na CSD, v zvezi z organizacijo dela, kaj za uporabnike? Verjetno je delo oteženo, kakšna dejavnost morda celo ustavljena?

V času epidemije centri za socialno delo delujemo ves čas, vendar zaradi varovanja zdravja pod drugačnimi pogoji, kot so veljali pred epidemijo. Že od prvega vala imamo uveden omejen dostop uporabnikov na CSD, obvezno je predhodno naročanje, razen za nujne primere. Ti so obravnavani nemoteno. Komunikacija poteka prednostno po telefonu in preko elektronske pošte. Oddaja vlog je možna tudi v poštni nabiralnik, ki stoji v predprostoru centra. Tudi delo na terenu se izvaja nemoteno, ob upoštevanju vseh ukre-

pov. Zaradi prepovedi druženja je najbolj oteženo izvajanje skupinskih programov, kot je Skupina za samopomoč oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju. Teh dejavnosti v tem času ne izvajamo, podporo članom nudimo na drugačen način: preko telefona, individualno ...

Ali se je v našem okolju veliko posameznikov/družin znašlo v položaju materialne ogroženosti zaradi epidemije? Ti lahko uveljavljajo izredno denarno socialno pomoč, morda še kaj drugega?

V času epidemije zaznavamo nekaj več potrebe po pomoči tistim, ki so se znašli v položaju materialne ogroženosti. Če izpolnjujejo zakonsko določene pogoje, imajo možnost uveljavljati pravice iz javnih sredstev. Če se posameznik ali družina znajde v položaju materialne ogroženosti zaradi višje sile, kamor sodi tudi epidemija, imajo prav tako možnost zaprositi za izredno denarno socialno pomoč. Ne glede na izredne okoliščine, v katerih so se znašli, pa bi posebej poudarila, da je potrebno izpolnjevanje vseh zakonsko določenih pogojev, kot so dohodkovni, premoženjski ali drugi

Veliko se govori o tem, da se je v času epidemije povečala stopnja družinskega nasilja. Vi se srečujete s konkretnimi družinami. Kako gledate na to?

V primerjavi s preteklimi leti na naši enoti ne beležimo porasta družinskega nasilja, zaznavamo pa več psihičnih in drugih stisk posameznikov, predvsem tistih, ki živijo sami in so ostali brez že tako majhne socialne mreže, kar poslabšuje njihovo že tako krhko duševno zdravje.

Na splošno epidemija od ljudi tako ali tako zahteva veliko prilagoditev in odrekanja nečemu, kar je bilo do zdaj samoumevno. Ljudje so razvili številne strahove, ki pa se med seboj razlikujejo glede na socialno ekonomski položaj posameznika in družine. Nekatere zaznamuje ekonomska negotovost, spet druge strah pred boleznijo in smrtjo, izguba socialnih odnosov. Vse to se lahko kaže na različne načine, tudi kot nasilje v družini.

Decembra ste imeli še posebej veliko akcij pomoči osebam v stiski. Ali je lanski december na kakšen način odstopal od ostalih? V kakšnem spominu vam je ostal?

Vsak december se na našem centru srečujemo z dobrodelnostjo in z ljudmi, ki so pripravljene nuditi pomoč potrebnim. Lanski december je bila dobrodelnost v lokalnem okolju toliko večja. Čutiti je bilo, da si ljudje zaradi socialne distance še bolj želijo stopiti v stik z drugimi, jim pomagati in jim polepšati dan. Ponosna sem na vsakega posameznika, organizacije in podjetja, ki so v trenutnih okoliščinah še bolj radodarno pristopili k obdarovanju posameznikov in družin v stiski. Zagotovo nam bo lanski december ostal v posebnem spominu.

Osebe nad 65 let oz. tisti, ki potrebujejo pomoč zaradi bolezni, lahko uveljavljajo pravico do pomoči na domu. V kakšni meri tovrstno pomoč izvajate v občini Sodražica? Kakšne so vaše izkušnje s tovrstno pomočjo? Kakšne prednosti vidite v njej?

Pri storitvi pomoč na domu vidim več koristi in prednosti pred drugimi oblikami pomoči, ki so v okolju na razpolago. S storitvijo omogočamo starejšim ali bolnim osebam pomoč pri temeljnih življenjskih opravilih in s tem bivanje v domačem okolju. Menim, da je velikokrat ravno dom tisti, iz katerega ljudje črpajo energijo za življenje. Po izkušnjah sodeč in po mojem mnenju večina ljudi tudi v bolezni in starosti želi ostati doma. S pomočjo na domu pa se v primerih, ko živijo v razširjeni družini, razbremenijo občutka, da so nekomu v breme.

Že skozi vsa leta izvajanja te storitve je od vseh uporabnikov storitve približno 20 % oseb prav iz občine Sodražica. Slednje kaže na to, da je glede na število prebivalcev pravzaprav več uporabnikov iz občine Sodražica kot pa iz občine Ribnica.

Psihično zdravje posameznikov – ali zanj skrbite predvsem preko Skupine za samopomoč za osebe, ki so imele težave že pred epidemijo, ali še kako drugače? Ali zaznavate, da bi se tu pomoč morda dalo razširiti?

V okviru SCD Osrednja Slovenija – zahod imamo koordinatorja obravnave v skupnosti, ki dela z osebami, ki ne potrebujejo več zdravljenja v bolnišnici ali v nadzorovani obravnavi, potrebujejo pa kontinuirano podporo in pomoč ob vrnitvi v domače okolje. Na Enoti Ribnica izvajamo že omenjeno skupino za samopomoč osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, v okviru storitev pa nudimo tudi drugo obliko pomoči, kot je npr. osebna pomoč. Vloga centra je tudi koordinacija in informiranje občanov o možnih oblikah pomoči, ki so v okolju na razpolago. Posebej bi poudarila možnost vključitve odraslih oseb s težavami v duševnem zdravju v Center za duševno zdravje odraslih, ki deluje v okviru ZD Kočevje. Tu zagotavljajo timsko, celostno obravnavo.

Kako bi glede na celotno Slovenijo komentirali občino Sodražica?

Uporabniki občine Sodražica, ki so potrebni pomoči, se ne razlikujejo bistveno od uporabnikov iz drugih občin. Morda vidim razliko le v tem, da je v podeželskem okolju več sobivanja v širših družinah in posledično več možnosti za pomoč starejšim osebam, kot je to v mestih. V zadnjih letih beležimo porast storitve pomoči na domu tudi v občini Sodražica, na drugih področjih dela pa ne zaznavamo bistvenih odstopanj v primerjavi z drugimi občinami, ki jih pokrivamo.

Kako bi ocenili vaše sodelovanje z občino Sodražica? Zasedili smo novo vozilo za vaše sodelavke, ki izvajajo pomoč na domu, po požaru v Žimaricah konec januarja ste zelo hitro uredili vse potrebno, da je prizadeti dobil mesto v domu ...

Z občino Sodražica že vrsto let izjemno dobro sodelujemo, najsi bo pri izvajanju socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu, kot tudi na drugih skupnih delovnih področjih. Letos smo za namen nemotenega izvajanja storitve pomoč na domu pridobili novo vozilo, ki je sofinancirano s strani občin Ribnica in Sodražica. Menim, da je dobro sodelovanje posledica zavedanja, da delujemo v skupni korist

tistih, katerim je naše delo namenjeno in da smo pri zadovoljevanju potreb lokalnega prebivalstva skupaj učinkovitejši in uspešnejši.

Kaj bi si želeli, da bi se v »sistemu« izboljšalo? Morda kakšen nasvet uporabnikom?

Menim, da je sistem sodelovanja in pomoči dobro zasnovan, zaznavamo pa potrebo po vzpostavitvi bivanjske enote ali druge možnosti, namenjene za krizne namestitve odraslih oseb, ki zaradi nepredvidljivih razlogov oz. višje sile ostanejo brez bivališča – kot je bil požar v Žimaricah. Predvsem imam v mislih mlajše polnoletne osebe, ki ne izpolnjujejo pogojev za namestitve v domove za starejše občane.

Naša želja je, da bi do pomoči prišli vsi, ki jo potrebujejo. Vedno znova nas skrbi za tiste pomoči potrebne, ki ne poznajo možnosti v okolju in nimajo nikogar, ki bi jim pri tem pomagal. V takih primerih apeliramo na vse, ki poznate stisko ali težavo, da se obrnete na naš center. Pri tem lahko ostanete anonimni, prizadeti pa bo z vašim posredovanjem dobil možnost pomoči, ki jo potrebuje.

December, mesec obdarovanj

*Bernarda Drobnič, pomočnica direktorice CSD Osrednja Slovenija – zahod, Enota Ribnica
Foto: Freepik*

Zaključek leta 2020 je zaznamovala drugačna dinamika dogodkov, kot so sicer značilni za to obdobje. Te dinamike ne zaznamuje le strah pred boleznijo in negotovost, ki nam jo je prinesla epidemija, ampak tudi solidarnost, odgovornost do drugih, skrb in drugo, kar premoremo ljudje. Na Centru za socialno delo, Osrednja Slovenija – zahod, Enota Ribnica, smo ravno v preteklem decembru zaznali še večjo pripravljenost za pomoč ljudem v stiski in željo po obdarovanju. Naj omenim, da so bile pobude za pomoč in za sodelovanje izražene s strani lokalnega podjetja, dveh humanitarnih organizacij, javnega zavoda in tudi posameznikov. Da bi lažje obdarili tiste, katerim je obdarovanje namenjeno, smo se v lokalnem okolju odločili pove-

zati z vsemi pripravljenimi obdarovalci. Ti so v okviru svojih možnosti izvedli akcijo, da bi pridobili dobrine, ki so namenjene za obdarovanje. V knjižnici Miklova hiša je tako v mesecu decembru potekala akcija zbiranja različnih knjig. Lions klub Ribnica se je z akcijo "Otrok podari igračo otroku" dotaknil otroških src. Le-ti so podarili plišaste igrače, da bi razveselili druge otroke. Rdeči križ Ribnica je z namenom obdarovanja prispeval nekaj šolskih potrebščin. Na CSD Osrednja Slovenija-zahod, Enota Ribnica, pa smo se tako kot že prejšnja leta, tudi letos prijavi na projekt Božiček za en dan – za otroke in starostnike, ki prihajajo iz socialno šibkejših okolji. Skupaj je bilo obdarjenih preko sto oseb iz UE Ribnica.

Svojo humanitarno naravnost in velikodušnost pa je ponovno izkazalo tudi podjetje Inotherm, d. o. o., z večjo dona-

cijo, namenjeno družinam, ki so se znašle v hudi materialni stiski. Preko naše institucije bo podjetje finančno pomagalo več družinam pri plačilu mesečnih obveznosti, dolgov in tudi pri investiciji, kot je dokončanje kopalnice.

Svojo dobrotelost pa so pokazali tudi člani Liste Sama Pogorelca. Z namenom pomoči socialno šibkim posameznikom in družinam so se odpovedali sejinam.

Zaradi epidemioloških ukrepov in posledično zaprtih trgovin so se nekatere družine znašle tudi v stiski z oblačili. V ta namen so nam posamezniki odstopili topla in uporabna oblačila, ki so jih potrebovali pretežno otroci.

Vsa dobra dejanja kažejo na to, da ljudje zmoremo stopiti skupaj in smo po svojih močeh še s tako majhnimi dejanji pripravljeni pomagati. Vsem dobrotnikom letošnjega obdarovanja se v imenu vseh, ki

so bili deležni pozornosti in pomoči, lepo zahvaljujemo. Še posebej pa smo hvaležni podjetju Inotherm, d. o. o., ki bo z doniranimi sredstvi pomagalo premagati marsikatero ogrožujočo družinsko situacijo.

CSD obveščča

V času epidemije centri za socialno delo delujemo ves čas, vendar zaradi varovanja zdravja vseh

uporabnikov pod drugačnimi pogoji, kot so veljali pred pojavom epidemije.

Na podlagi predhodno dogovorjenega termina je možen osebni obisk uporabnikov, ki ne kažejo znakov okuženosti z virusom SARS-CoV-2, o čemer se izpolni izjava ob vstopu v CSD. Izjema so le nujni in neodložljivi primeri, takrat se osebo oz. družine, ki se znajdejo v stiski, sprejme takoj in se jim nudi potrebno pomoč.

Uporabniki in zaposleni morajo dosledno upoštevati preventivne ukrepe v zvezi s širjenjem navedene bolezni v skladu s priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti.

Vsi, ki so se zaradi epidemije znašli v položaju materialne ogroženosti, ki predstavlja višjo silo, lahko uveljavljajo izredno denarno socialno pomoč.

V zvezi s pravicami iz javnih sredstev in oblikami pomoči, ki jih nudi CSD, se lahko na nas obrnete preko telefona, elektronske ali navadne pošte. Če zaznate stisko druge osebe, ki si sama pomoči ne zmore poiskati, vas vljudno prosimo, da to storite sorojci, sosedje oz. tisti, ki situacijo poznate.

Starejše osebe nad 65 let oz. tiste, ki zaradi bolezni potrebujejo pomoč druge osebe, imajo eno od možnosti uveljavljati pravico do socialne oskrbe, ki zajema več sklopov pomoči pri temeljnih življenjskih opravilih. V okviru CSD, Enota Ribnica, leto izvajamo v občini Sodražica, kot tudi v občini Ribnica.

Posledice epidemije pa so posegle tudi v psihično zdravje posameznikov, še posebej tistih, ki imajo dolgotrajne težave z duševnim zdravjem. Na CSD, Enota Ribnica, imamo že vrsto let skupino za samopomoč, ki je namenjena ravno osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju. Kljub omejitvam druženja trenutno naši stiki potekajo, sicer na drugačen način – po telefonu, preko posamičnega razgovora s strokovno delavko na centru ali v drugi obliki, ki jo poskušamo prilagoditi posamezniku.

Vlogo za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev lahko vložite na različne načine, ki pa so v času epidemije spremenjeni:

po elektronski pošti brez kvalificiranega digitalnega potrdila, prek e-uprave brez kvalificiranega digitalnega potrdila, po navadni pošti: CSD Osrednja Slovenija-zahod, Enota Ribnica, Škrabčev trg 17, 1310 Ribnica, v nabiralnik, ki se nahaja ob vhodnih vratih, v izjemnih primerih tudi po telefonu: 01 320 44 12.

Vlogo najdete na spletni strani CSD pod zavihkom obrazci, v fizični obliki pa na CSD, Enota Ribnica, pred vhodnimi vrati.

Kontakti Enote Ribnica:
Telefon: 01 320 44 15
E-pošta: gpcsd.ribni@gov.si

Moja terapija

*Kadar bridka žalost tare mi srce,
v srcu sam jo tiho nosim,
tolažbe od sveta ne prosim,
ne zmeni svet za moje se gorje.*

*Takrat poromam peš na Goro
do Marije Snežne,
njej izročam težave starosti betežne.*

*Pomolim še na grobu
mistkinje Magdalene Gornik.
Ji zaupam vsa bremena,
ki mi v stiskah velik je opornik.*

*Tu na grobu moja duševna terapija
je brezplačna,
menim, da nikakor ni napačna.
Zanjo ni potrebno
nobenega zavarovanja,
le zaupanje in polno verovanje.*

*Nič me ne moti,
če se temu kdo nasmiha,
tu dobim svoj mir
in mi izgine žalost,
kot da veter jo odpiha.*

Alojz Zabukovec

Napisano 10. 1. 2021

Intervencije PGD Sodražica v mesecu januarju 2021

Metod Pucelj, za PGD Sodražica

Pandemija, ki je zajela cel svet, močno vpliva na delovanje vseh društev. Pri svojem humanitarnem delu jo močno občutimo tudi gasilci. Razmere, ki krojijo naš vsakdan, so močno okrnile naše delovanje. To se kaže pri teoretičnem usposabljanju operativnih gasilcev in izvajanju rednih gasilskih vaj, ki jih imajo društva načrtovana skozi celo leto. Izvzete so intervencije, ki jih nikoli ne moremo predvideti, saj nesreča ne počiva in pride vedno nepričakovano. Gasilci smo vpoklicani in hitimo na pomoč, ne glede na dan ali uro. Odzivnost naših članov je zelo dobra, saj nam moštva za posredovanje v nesrečah nikoli ne manjka, kljub temu da so nekateri aktivni člani zaposleni in delajo v različnih turnusih. V zadnjem tednu januarja smo v treh zaporednih dneh posredovali kar na treh požarih.

Večji požar je bil **27. 1. 2021 v Žimari-
cah**. Aktivirani smo bili ob 22:22. Požar je zajel stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem. K sreči je lastniku uspelo dovolj hitro zapustiti goreč objekt. Utrpel je le lažje opekline, lahko pa bi se požar zanj tudi usodno končal. Ob prihodu gasilcev na kraj požara so iz bivalnih prostorov skozi okna in streho že sikali uničujoči plameni, ki so uničevali imovino v zgradbi in objekt. Lastnika stanovanja smo začasno namestili v garažo gasilskega doma PGD Žimarice, Globel in Podklanec. Krajanji so mu preskrbeli topla oblačila in obutev. Preko ReCo-112 so zaprosili za nujno medicinsko pomoč. Reševalci in zdravnik ZD Ribnica so na kraju pregledali poškodovanca in ga oskrbeli. Njegovo življenje ni bilo ogroženo. Do zaključka intervencije je bil nameščen v gasilskem domu. Na kraj požara so prihiteli tudi policisti PP Ribnica, ki so opravili popolno zaporo ceste. Aktiviran

je bil tudi dežurni električar, ki je odklopil goreč objekt iz električnega omrežja. S hitrim posredovanjem večjega števila gasilcev iz PGD Sodražica in PGD Žimarice, Globel in Podklanec nam je z notranjimi napadi napadalnih skupin z IDA le uspelo omejiti požar. Pri gašenju nas je oviralo precej nevšečnosti in nepredvidenih ovir, ki so oteževale odkrivanje posameznih tlečih žarišč v objektu kakor tudi na uničenem ostrešju. Velika ovira pri posredovanju je bilo še gibanje po in ob glavni državni cesti, ki poteka ob stanovanjski hiši, ki je gorela. Zaradi zelo nizkih temperatur je ob gašenju cestišče postalo pravo drsališče. Za pomoč je bila preko -112 aktivirana zimska cestna služba, ki je s posipanjem ceste preprečevala zmrzovanje. Vodo za gašenje smo gasilci črpali iz hidranta, ki je bil zelo blizu, le preko glavne ceste, in je zadostoval potrebam gašenja. Na pomoč pri zagotavljanju jeklenk z zrakom IDA sta prišla dva člana PGD Ribnica. Dodatne jeklenke sta pripeljala iz skladišča GZ Ribnica. Po pregledu požarišča je bilo ugotovljeno, da ni več nevarnosti za ponoven vžig. Domače PGD Žimarice, Globel in Podklanec je ostalo na požarni straži, PGD Sodražica pa je pospravila svojo opremo in orodje ter se vrnila v gasilski dom. Intervencija je trajala več ur. Sodelovalo je več kot 25 operativnih gasilcev iz obeh PGD ter nekaj krajanov iz Žimaric. Vzrok požara in nastalo škodo na objektu bodo ocenjevale pristojne službe. Objekt je v celoti neprimeren za nadaljnje bivanje.

O dogodku je bil seznanjen župan občine Sodražica, Blaž Milavec, ki je prihitel v Žimarice in spremljal dogajanje. Poskrbel je za začasno namestitev oškodovanca. Do jutra je preživel v sejni sobi občine Sodražica.

Naslednja dva dneva **28. 1. 2021 ob 21:00, na Podgorski cesti, ter 29. 1. 2021 ob 18:08 na Cesti Notranjskega odreda**, je PGD Sodražica posredovalo pri dveh dimniških požarih, kjer so gorele saje v dimnikih stanovanjskih hiš. K sreči se je vse dobro izteklo. Tudi pri teh posredovanjih je bil dober odziv gasilcev. Na vsak poziv se je odzvalo 15 gasilcev. Opravili smo pregled kurilnih naprav in dimnika, da bi preprečili morebitno razširitev požara po objektu, in čiščenje dimnikov. Za dokončno čiščenje dimnikov in pregled je bil poklican še dimnikar, ki je opravil strokovni pregled in čiščenje. Gasilska enota PGD Sodražica je v času pregleda opravljala požarno stražo. Posredovanje z gašenjem ni bilo potrebno.

Glede na to, da smo v zimskem obdobju kurjenja, gasilci opazamo, da se nekateri ne zavedajo, do česa lahko pride ob nepravilnem nakladanju peči s trdimi gorivi, če se zapira dovod zraka v peč. Ob zunanjih nizkih temperaturah se vrh dimnika ne segreje na delovno temperaturo. Namesto polnega izgorevanja drv v peči tlijo in nastajajo plini. Pri tem nastajajo saje, ki se oprijemljejo po obodu dimniške odprtine in počasi zaprejo odprtino dimnika. Ob določeni temperaturi pride do samovžiga saj v dimniku. Ob slabo grajenem in nevdrževanem dimniku se ogenj lahko razširi po ostrešju in lahko nastane požar velikih razsežnosti. Gasilci krajanje opozarjamo, da v tem obdobju posvetijo več pozornosti rednemu vzdrževanju dimniških naprav ter upoštevajo navodila in nasvete dimnikarske

službe, ki opravlja te storitve.

Kljub vsej opremi in tehniki, ki jo ima osrednja enota PGD Sodražica na razpolago, se nam ob posredovanju na intervenciji naš voznik in oprema oddaljujejo od funkcionalnosti. Nič nam ne pomaga, da imamo zadostno število usposobljenih operativnih gasilcev. Brez primerne sodobne tehnike in opreme ne bomo zadostno uspešni na intervencijah. Pričakujemo, da nam bo v nekaj letih, ob pomoči lokalne skupnosti, uspelo posodobiti našo opremo in pridobiti novo vozilo.

Zbiranje pomoči za prizadeto družino Cvar iz Petrinje in zahvala

Branka Gornik

Foto: Andrija Cvar

»Vsak naj da, kakor se je v srcu odločil, ne z žalostjo ali na silo, kajti Bog ljubi veselega darovalca.« (2 Kor.)

29. 12. 2020 je Hrvaško prizadel hud potres, ki smo ga občutili tudi pri nas. Središče potresa je bilo v Petrinji, ki je oddaljena slabih 200 km. Škoda, ki jo je katastrofa povzročila v tem mestu in njegovi okolici, je velika. O tem so mediji veliko pisali. Slovenija se je hitro odzvala in našim sosedom priskočila na pomoč, tako država kot tudi podjetja in posamezniki. Marsikdo izmed nas je daroval preko Karitasa ali drugih oblik organizirane pomoči. V Jelovcu, Na pesku in Hosti smo zbirali pomoč za družino našega sovaščana iz Jelovca. Zbiranje sva organizirala skupaj z Miho Miheličem, s katerim sva predstavnika krajevnega odbora. Preko kontaktov obveščenih pa so se odzvali tudi od drugod.

Oče Darko Cvar, ki izhaja iz Jelovca, se je po končani srednji vojaški šoli, ki jo je obiskoval na Hrvaškem, ustalil v Petrinji. Z ženo sta si uredila hišo in manjšo kmetijo. Njun starejši sin Tomislav z družino živi v neposredni bližini, mlajši sin Andrija pa si je družino ustvaril v Jelovcu.

Obe prizadeti družini na Hrvaškem sta se bili primorani izseliti iz svojih hiš. Darko in soproga sta nekaj noči spala v rastlinjaku, nato jima je Andrija priskrbel počitniško prikolico. Po podatkih ocenjevalcev naj bi bila hiša varna, vendar pa je travma ob dogodku v njih zakoreninila globok strah, zaradi katerega trenutno v

hiši še ne morejo spati. Večina povzročene škode je na inventarju. Tomislavova družina se je iz hiše preselila v dvornico, ki je urejena za začasno skromno nastanitev. Njihova hiša žal ni primerna za bivanje, ker je na njej povzročena prevelika škoda. Upajo, da bodo zmogli zgraditi novo. Naj jim naši darovi pri tem pripomorejo.

Na najino pobudo se je odzvalo veliko ljudi – do danes (24. 1. 2021) smo zbrali skoraj 1.700 EUR. Z Miho se vsem prav lepo zahvaljujeva za zaupanje! V Žlebiču je prav tako samoiniciativno zbral pomoč Andrijevec znanec Andraž Grebenc (strojnje kož) in med prijatelji zbral 800 EUR. Med darovalci je tudi podjetje GIDLES iz Vinic. Podarili so les za sanacijo ostrešij, ki ga je Andrija v svojo rojstno vas že odpeljal in tako pomagal prizadetim domačinom.

Občina Sodražica bo darovala del lesa za izdelavo nove lesene (potresno varne) hiše, ki jo namerava Andrija v sodelovanju s podjetjem NATURAL LOG HOUSE iz Grčaric postaviti za svojega brata.

Podjetje STERLES iz Loškega Potoka pa bo brezplačno opravilo posek in spravilo doniranega lesa.

Še vedno lahko po svojih močeh prispevamo, da se čimprej postavijo na noge. Verjamem, da jim bo uspelo. Hvalježni so nam iz srca, že naš nagib jim veliko pomeni, da niso sami v tej nesreči. Gmotno in denarno pomoč potrebujejo tudi ostali sovaščani – za sanacijo dimnikov, ostrešij ... Kogar še kaj nagovori, lahko kontaktira Andrijo na GSM: 031-209-999, pomoč bo prišla preko njega v prave roke.

Spomnimo se, da je v 90-ih pri njih divjala huda vojna, ki je povzročila trajne posledice. Mesto je bilo za silo obnovljeno, a decembrski rušilni potres je bil do te hitre gradnje neizprosen. Mnogi so ostali brez doma. Tla se še vedno niso umirila, prebivalci živijo v stalnem strahu, poki in tresenje se nadaljujejo. Teško si je predstavljati njihovo življenje in počutje v teh razmerah. Naj Bog obrne njihovo nesrečo v dobro!

Hvala za vašo solidarnost!

Družina Cvar se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem!

Drago Košir (1921–2010)

Cvetka Vesel

Foto: arhiv družine Košir

V letu 2021 se bomo med drugim spomnili 100. obletnice rojstva še enega pomembnega in vsestranskega Sodražana, Draga Koširja. Poznamo ga kot kiparja, rezbarja, slikarja, režiserja, pisatelja in še kaj bi lahko dodali. V tem članku bom napisala nekaj splošnih podatkov iz njegovega življenja, več o njem pa lahko preberete v monografiji Sodraških 800.

Drago Košir se je rodil 12. februarja 1921 v Jelovcu. V Sodražici je končal osnovno šolo, na katero so ga vezali lepi spomini. Šola mu je bila razvedrilo, že takrat je rad bral knjige, navduševal se je za petje in telovadbo. Ročna dela, rezljanje lesa in oblikovanje gline, pa je bilo zanj nepopisno zadovoljstvo. Že kot petletni otrok je rezljal les, prvi izdelki so bile lesene žlice in kuhalnice. Učitelj Vinko Vodopivec mu je v 5. razredu dal v uporabo zbirko rezbarskih nožev in dlet, s katerimi je že oblikoval različne izdelke. Po končani šoli si je ob delu pri zidarjih sam izdeloval primitivne nože iz vodne žage ter rezljal šahovske figure. Potem je prišla vojna, internacija, partizanstvo in nova težka doživetja. V tem obdobju se je lotil risanja.

Po vojni si je ustvaril družino. Zidarstvo mu ni nudilo osebnega zadovoljstva niti možnosti ustvarjanja, zato je našel zaposlitev v drugih dejavnostih, ob katerih mu je še ostajal čas za umetniško ustvarjanje. Omembe vredno je obdobje njegovega dramskega delovanja. Začel je kot igralec v domači dramski skupini, ki je prirejala razne ljudske igre. Ko je opravil tečaj za režiserja, so začeli uprizarjati čedalje bolj zahtevne igre. Tudi sam je napisal nekaj iger in zgodb. Sočasno je sodeloval pri TVD Partizanu in kot načelnik pripravljaj mlade za nastope na telovadnih orodjih in v prostih vajah.

Rezbarstvo ga je čedalje bolj privlačilo in od šestdesetih let dalje se mu je popolnoma posvetil. Različne skulpture in reliefi so se kar množili. Začel se je udeleževati samorastniških taborov in likovnih kolonij, kjer je navezal stike z drugimi ustvarjalci. Ves čas se je tudi dodatno izobraževal. Njegova »univerza« so bila potovanja, obiskal je muzeje, galerije po vseh večjih mestih po Evropi, Aziji in Afriki. Na potovanjih je širil obzorja in dobil zamisli za nove stvaritve.

Koširjeva umetniška ustvarjalnost je bila vsestranska in raznovrstna. Začel je s prikazom življenja in dela v domačem okolju, sledijo upodobitve naših literarnih in zgodovinskih ustvarjalcev, nadaljeval je s kipi nabožne vsebine, kipi božanstev in upodobitvijo največjih svetovnih tragedij.

Poleg posameznih skulptur imajo posebno težo tematsko zaokrožene celote – cikli ali ciklusi. Višek njegovega ustvarjanja sta cikla: Valvasor in Vae victis – Gorje premaganim. V počastitev 300-letnici Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske se je lotil izdelave ciklusa po njegovi slavni knjigi in po njegovih opisih in risbah ustvaril 38 reliefov. Gorje premaganim je ciklus 24 reliefov, kjer je upodobil najbolj kruta grozodejstva, ki jih je človeštvo pretrpelo v zgodovini. Upodobil jih je kot opomin človeštvu, da se grozodejstva ne bi več ponovila. Leta 1996, ob obisku papeža v Sloveniji, je papežu za darilo izdelal rožni venec, ki ponazarja poleg simbola molitve tudi suhorobarsko tradicijo. Rožni venec je osebno izročil papežu.

Ustvaril je svojevrsten slog v rezbarstvu in kiparstvu. Vsak njegov izdelek je posebna unikatna umetnina. Ustvaril jih je okoli 3000, vseh mogočih oblik

in velikosti. Njegova dela kažejo izjemno ljubezen do lesa. Milijonkrat je njegovo dleto zasekalo v les, na milijone iveri je odskočilo, da ga je oblikoval v novo življenje.

Njegove izdelke najdemo po vsej Sloveniji in sosednjih državah, razstavljeni so po številnih galerijah, gostinskih obratih, cerkvah, kapelah in tudi po domovih posameznikov. Največ jih je v cerkvah v Sodražici in okolici. Več kot 400 njegovih del je shranjenih v domači hiši v Jelovcu. Škoda, da ljubitelji umetnosti nimamo možnosti za ogled več njegovih del.

Drago Košir je imel skoraj sto samostojnih in številne skupinske razstave doma in po svetu. Za svoje umetniško ustvarjanje je dobil številne nagrade in priznanja. Za življenjsko delo je dobil Nadškofijsko priznanje in za umetniško ustvarjanje Urbanovo priznanje Občine Ribnica in Priznanje Občine Sodražica.

Drago Košir je umrl 7. maja 2010 in je pokopan na domačem pokopališču v Sodražici. V letu 2020, ob 10. obletnici njegove smrti, je bila v Goršetovi galeriji načrtovana razstava njegovih del, a je bila iz znanih razlogov prestavljena.

Monografija Sodraških 800

Kupiti jo je mogoče na Občini Sodražica, v času uradnih ur, v Knjižnici Sodražica oz. Muzejski trgovini Rokodelskega centra Ribnica.

Česa me je naučila korona

Iz uredništva prejmem sporočilo s prošnjo, naj zapišem nekaj razmišljanja o tem, kaj me je naučila korona. Mislim, da že dolgo nisem imela tako polne in prazne glave hkrati. Kar nekaj dni sem razmišljala in si postavljala to vprašanje, a odgovora ni bilo. Prav nič pametnega, kar bi lahko zapisala in bi bilo vredno branja. Obupala sem in se odločila, da urednici odgovorim, da tokrat od mene ne bo zapisa, saj se moje razmišljanje od marca 2020, ko se je začela epidemija, ni kaj dosti spremenilo. Potem pa sem se odločila, da vsak dan v telefon zapišem kak stavek na to temo. Težka naloga. Ni in ni šlo. Začela sem se spraševati, zakaj. Morda zato, ker sem bila vzgojena v "pridno" deklico, ki se kot šolarka ni zadovoljila s povprečnimi ocenami, želela je ugajati tako učiteljem kot sošolcem in potem jo je to dejstvo teplo tudi v službi in odraslem življenju. Ko sem končno zbrala pogum, da povem svoje mnenje, ki ne bo vseč vodilnim, pa sem največkrat slišala: »Tega pa nismo pričakovali od tebe.« Česa? Kritičnega razmišljanja? Da imamo lahko različno mnenje? Da ni vse črno-belo?

In ker to od človeka zahteva več, več truda, več energije, več volje ... Laže je, da si tiho, slepo slediš navodilom in se zliješ z okolico.

Počasi sem začela delati korake izven poti, ki jih je začrtala tista "pridna deklica", si upala tvegati in se podati v neznano. Zaradi tega so se pojavili novi občutki, občutki strahu, dvoma, negotovosti. Morda bi to morala storiti prej, v najstniških letih, v obdobju dozorevanja, da bi sedaj znala živeti z njimi. Da ne bi odmeval notranji glas, kaj bodo pa drugi rekli in nenehna slaba vest. To bi morali učiti naše otroke. Znati gledati širšo sliko, brati med vrsticami, biti pomirjen sam s sabo. Seveda nam najbolj prav pride, da so otroci pridni, poslušni, ubogljivi in kar je še podobnih opisov. V kali želimo zatreti njihovo bojevitost, energičnost, kljubovalnost ... A pomislimo! Otroci prvega opisa bodo staršem povzročili manj sivih las, a otroci drugega opisa,

če bodo znali te lastnosti prav razviti in usmeriti, bodo zrasli točno v takšne odrasle, ki jih ta svet rabi in kot taki bodo laže krmarili skozi življenje.

Poleti sem se zavestno odločila, da ne bom vsakodnevno spremljala medijev, statistike. Bila sem opremljena z navodili, kako ravnati v primeru okužbe in kakšne so aktualne prepovedi. To mi je bilo dovolj za čas porodniške, ko ima moje telo popolnoma druge naloge in so možgani dodobra načeti zaradi kroničnega pomanjkanja spanca.

In če bi želela dvomiti v določene omejitvene ukrepe in odločitve, ki jih sprejemajo vodilni in stroka, bi morala večino svoje energije usmeriti v branje, raziskovanje, učenje ... Po pravici povem, da mi je bilo škoda moje energije in časa.

Ravno ko pišem tale zapis, prebolevam covid-19, na srečo brez večjih zapletov, a vseeno je moje telo še dodatno izčrpano, da trpijo še tiste naloge, ki jih primarno opravlja za rast in razvoj dojenčka. Zato mi je bila to še dodatna potrditev, da pri meni ni pravi čas, da bi pametovala. Želim si le najboljše za svoje otroke za to si prizadevam z najboljšimi močmi. Česa me je torej naučila korona? Potrpežljivosti in vztrajnosti. In čeprav se na prvi pogled zdi, da sem se vdala in slepo sledila, sem v bistvu naredila ravno nasprotno. Sama sem si ustvarila najlepšo zgodbo, idealno obdobje, nisem dovolila, da korona prevlada nad mojim življenjem, ni številka ena. Tudi prvo porodniško sem preživljala podobno, za večino ljudi bi bila to izolacija, zame pa je pobeg od vsega hrupa. Le da tokrat nisem tako sama, prav nasprotno, zame je dar čas, ki ga preživljam z družino. Za korona virus pa sem vedela, da bo slej kot prej on našel mene, čeprav sem se mu pridno skrivala. Nekateri stvari so preprosto večje od nas, a najpomembnejše stvari za nas in naše življenje se začnejo pri nas samih.

Nadja Zobec Krže

David Dunning in Justin Kruger sta ameriška psihologa, najbolj znana kot avtorja (Dunning-Krugerjeve) hipoteze iz leta 1999. Ta govori o tem, da neusposobljeni posamezniki precenjujejo svoje znanje in vedenje o določenih strokovnih področjih in svoja stališča vehementno zagovarjajo, medtem ko visoko usposobljeni posamezniki podcenjujejo svoje znanje, saj napačno predpostavljajo, da so njim razumljive (strokovne) naloge, enostavne tudi za ostale. Bojim se, da bi bilo v zadnjem letu mogoče kar velikemu delu sveta pripisati izrazito poudarjeno DK diagnozo. Čedalje bolj se nam vsem zdi, da poznamo prave odgovore, denimo kdaj je pravi trenutek, da se otroci vrnejo v šolo. Ali pa, kako varno je novo cepivo s tehnologijo mRNA v primerjavi s prejšnjimi cepivi? Ljudje s poklicnimi šolami so začeli ugovarjati doktorjem biokemije, ker oni vedo, saj so prebrali članek »nekega doktorja, ki ga je objavil kajžetisti portal«. Nekje vmes smo pozabili, da gre do naši davki tudi za to, da izobrazimo strokovnjake, ki bodo te odgovore poznali. Še več, izobrazili smo tudi strokovnjake, ki te prve strokovnjake nadzorujejo. Če je res ves svet postal shizofrena zarota, če res vsi delajo proti nam, ali bi se temu sploh lahko ubranili?

Zadnje leto me je (tudi na mnogih slovenskih primerih) naučilo, da obstaja velika razlika med tem, ali svet (organizacije, države ...) vodijo kompetentni ljudje ali pa le posamezniki z izraženim Dunning-Krugerjevim sindromom. Ti sebe vidijo kot nezmotljive: najboljše, najlepše in najpametnejše. Še nikoli v zgodovini ni bilo slišati tako glasne kofonije nekompetentnih glasov, kot jih je slišati danes. Tudi v Sloveniji. In najbolj strašljivo je, da ljudje s tem groznim sindromom podobno vehemenco sprožajo tudi pri večini svojih sledilcev. Žal ne vemo vsi vsega enako dobro, čeprav se nam pogosto zdi drugače.

Tadej Košmrlj

Korona se je pojavila tiho, hitro, brez vprašanja in odgovora ter nas pustila same z vsemi odločitvami.

Ravno to, da smo ostali sami, vemo pa, da smo socialna, družbena in čustvena bitja, nas je začelo počasi spreminjati. Spreminjati na prijeten in pozitiven način, saj smo si kot pedagoški kader začeli veliko bolj pomagati med seboj, skupaj sodelovati, iskati nove poti, nove rešitve, skupne odločitve, svetovanja, kot pa je bilo nekoč.

Skupaj smo iskali in še vedno iščemo novosti, ki jih uporabljamo pri pouku in ko odkrijemo kaj boljšega, si le-to delimo in ne obdržimo zase. Vsak si delo prilagodi tako, da je primerno starostni stopnji učencev in zmožnostim, ki jih imajo, da ne preobremenjujemo družine in posameznih članov.

Ker ni druženja v šoli, nam omogoča pogovore in delo na daljavo napredna tehnologija, ki jo vse več uporabljamo, da smo v stikih z učenci, da stike tudi ohranimo in v sami vsebini poiščemo bistvo, ki je pomembno za njihov napredek in razvoj.

Očitno se je moralo narediti nekaj z razlogom, ker smo včasih brezglavo hiteli, pozabili na ljudi v našem okolju in živeli pusto življenje.

Ta čas, ko imamo več možnosti za razmišljanje, pa pridemo do različnih ugotovitev, med drugim tudi do tega, da smo se premalo posvetili ljudem, ki nam pomenijo več kot smo mislili in ljudi na ta način tudi bolje spoznavamo, kajti spoznavamo še njihove druge človeške plati.

Slavka Tanko

Leto 2020 je leto, ki bi ga najraje pozabila. Takih misli verjetno nimam edina. Zaradi mnogih stresov, ki so me prizadeli, in tudi zaradi izolacije kot posledice razglasitve pandemije. Zaradi omejevanja našega svobodnega gibanja, druženja, zaradi strahu pred nevidnim sovražnikom: virusom covid-19.

A vsaki situaciji se človek prilagodi in skuša iz nje iziti. Tako sem v prvih tednih po izbruhu bolezni in ob pomanjkanju nekaterih artiklov v trgovini, predvsem kvasa, začela obujati spomine na to, kako smo doma v času mojega otroštva pekli kruh. Pri nas se je enkrat na teden pekel kruh v kmečki peči in to ne samo za nas, temveč za celo vas. Moja teta je zakurila peč, sosede pa so v pletenih peharjih prinesle že vzhajano kruhovo testo, na katerega so z nožem narisale vsaka svoje znamenje, da so po njem spečeni hlebec lahko prepoznale. Spominjam se, da je teta v malo skledico dala kroglico suhega testa, ki ga je spravila pri prejšnji peki, dolila malo mlačne vode in žličko sladkorja in to postavila na prizidek zidanega štedilnika na drva. Iz tega je nastal kvasni nastavek, s katerim je zamesila enoten kruh. Tako smo rekli takrat črnemu kruhu. Bel kruh se pri nas ni pekel.

Tako sem tudi sama v tej korona krizi enkrat spekla kruh. Skorja in okus sta bila prav taka kot v času mojega otroštva. Na internetu sem tudi poiskala navodila, kako se naredi droži in tudi z njimi spekla hlebček kruha. Najmehkejši pa je bil kruh, ki sem ga spekla s pecilnim praškom in jogurtom namesto s kvasom.

Ana Modic

Pridejo dnevi, ko bi najraje do ljubljene osebe odšel peš ... Mogoče se spominjate, da sem v prvi karanteni objavila pesem, v kateri je bil verz »fanta nism vidla že dva mesca« in od tu želim svoje razmišljanje nadaljevati. Verjetno si ni nihče predstavljal, da bo drugi val še daljši in da bomo v svoje občine zaprti več mesecev. Odnosi so zato na veliki preizkušnji – veliko parov je sedaj več skupaj (vi, ki sodite v to skupino, si greste res tako na živce?), veliko pa je takih, ki se zaradi omejitev ne morejo srečevati tako pogosto kot so bili vajeni. Zveza na daljavo terja veliko potrpežljivosti, volje, truda, pozitivne naravnosti in zaupanja. Pridejo dnevi, ko bi najraje do ljubljene osebe odšel peš, pa čeprav vaju loči sto kilometrov. Pridejo pa tudi dnevi, ko te razveseli nepričakovano pismo ali paket. V času, ko si fizično ločen, je zato komunikacija še kako pomembna. Na srečo imamo danes na voljo video klice, Skype in druge kanale, ki nam olajšajo pogovore. Seveda to ne nadomesti pristnega stika in dotika, je pa vseeno bolje kot nič. Pomembno je, da povemo, kaj čutimo, česa si želimo in kaj potrebujemo. Le tako bomo zmanjšali občutke oddaljenosti in odtujenosti, ki so se morda prikradli. Vemo pa, da ta situacija ne bo večna, zato lahko optimistično gledamo naprej in se še toliko bolj veselimo trenutka, ko bomo svojo najljubšo osebo na svetu spet objeli in poljubili. Pa srečno vsem »daljavnikom«!

Jasna Janež

Včasih se zdi, da je zaradi omejitev v času korone življenje na tem svetu popolnoma drugačno. Pa hvala Bogu ni. Sonce še vedno vzhaja in zahaja tam, kjer mora, narava se spomladi prebujata in tudi lansko jesen je drevje odvrгло listje. Narava gre svojo pot, ki si jo utira ob nemogočem obnašanju človeka. Človeka, ki ni sposoben uvideti svojega bivanja na zemlji v odvisnosti od zdravega okolja. Strojnikji s področja okoljevarstva pomirjujoče ugotavljajo, da bo zemlja preživela in si opomogla. Vendar bo še prej izpljunila človeka. Eden od pokazateljev, da imajo prav, bi bil lahko naš zadnji virus. Nedo dolgo nazaj je bilo v eni od dokumentarnih oddaj na TV predstavljeno, da virusi iščejo najbolj ugodne organizme – gostitelje za preživetje. In ker človek iztreblja druge živalske in rastlinske vrste, ga virusi prepoznavajo kot najugodnejšega gostitelja ...

»Normalnosti« kot jo poznamo izpred leta 2020, se mi zdi, da ne bomo več živeli in nam bodo potrpežljivost, strpnost in solidarnost, v kateri se kalimo, še presneto prav prišli. Morda pa nam z drugačnim načinom življenja vendarle uspe našim otrokom in vnukom zapustiti svet z naravno hrano in pitno vodo, svežim zrakom, čistim okoljem, zimami za snežne radosti in poletji s kopanjem v morju, jezerih in potokih.

Darja Vetrh

Aktivnosti Območne obrtno-podjetniške zbornice Ribnica v letu 2020

OOZ Ribnica

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica (OOZ Ribnica) je ena izmed 62 območnih zbornic, ki deluje pod okriljem krovne Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS).

V minulem letu je OOZ Ribnica svoje moči usmerjala v pomoč in podporo obrtnikom in podjetnikom, katerih poslovanje je močno prizadela epidemija.

V sodelovanju s svojimi člani, predvsem računovodskimi servisi, je OOZ Ribnica aktivno sodelovala z OZS, ki je glavni sogovornik z vlado, pri sprejemanju protikoronskih ukrepov (PKP) za ohranitev gospodarstva in preprečitev večje brezposelnosti. Vseskozi smo ažurno informirali člane in jim svetovali, saj so se ukrepi in odloki spreminjali tako rekoč iz dneva v dan. V nadaljevanju izpostavljamo le najpomembnejše aktivnosti v letu 2020.

ZASTOPANJE

Dosežki OZS/OOZ:

- umestitev samozaposlenih v PKP (oprostitvev plačila prispevkov, upravičenost do temeljnega dohodka),
- ZRSZ – povrnitev nadomestila plače za čakanje na delo delodajalcem, ki zaradi zavajajočega sklepa niso oddali nove vloge,
- ukrep čakanja na delo za vse dejavnosti,
- podaljšanje ukrepa čakanja na delo doma in ukrepa subvencioniranja skrajšanega delovnega časa,
- delno povrnjen izgubljen dohodek za samozaposlene (karantena in višja sila),
- umestitev nadomestila za izvajalce občasnega prevoza v PKP (avtobusni prevozniki in prevozniki s kombiji 8+1 sedežev),
- uvrstitev voznikov v mednarodnem cestnem prometu med izjeme pri prehajanju meje,
- subvencioniranje nakupa pnevmatik energijskega razreda A in B za tovorna vozila in avtobuse,
- spremembe Zakona o prevozi v cestnem prometu (preprečevanje tuje nelojalne konkurence),
- primerjava upada prometa glede na število zaposlenih pri ukrepu nekriti fiksni stroški ... itd.

INFORMIRANJE

- posredovali 120 sporočil za javnost članom, ki jih je pripravila OZS,
- 95 e-novic, s katerimi smo člane po Sekcijah obvestili z aktualnimi informacijami,
- člane obvestili o oprostitvi komunalnega prispevka v času epidemije,
- obveščali člane o aktualnih razpisih (javni poziv COVID-19 za nakup zaščitne opreme, kredite za blažitev posledic epidemije SARS-COV-2, spodbude za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu ...),
- na spletni strani OZS ustvarjen poseben zavihek, kjer so ažurno objavljene informacije in pojasnila v zvezi s korona virusom.

SVETOVANJE

- 312 individualnih svetovanj (podjetniško svetovanje pri odprtju s. p.-ja ali d. o. o.-ja, protikoronski zakoni, delo v tujini, delovno in civilno pravo, prostorski pogoji za opravljanje dejavnosti, varstvo in zdravje pri delu ...),
- pri vpisih v imenik vodij dela za izvajalce gradbenih del,
- pomoč pri izdaji in spremembi licence za prevoznike, izjav glede izpolnjevanja sedeža podjetja,
- pomoč pri prijavi in izpolnjevanju prijavnice na mojstrske izpite,
- svetovanje pri izbiri statusnih oblik (podrobnejša obrazložitev): samostojni podjetnik, osebno dopolnilno delo (ODD), dopolnilna dejavnost na kmetiji, družba z omejeno odgovornostjo,
- pomoč pri izbiri pogodb za opravljanje dela tako za posameznike kot tudi za upokojece (podjemna pogodba, pogodba z upokojeno osebo, avtorska pogodba, pogodba za določen ali nedoločen čas ...) ter obrazložitev posameznih določb iz pogodb (letni dopust, odpravnina ...),
- oddaja 25 davčnih napovedi za leto 2019,
- pomoč posameznikom pri ustanavljanju društva,
- preko 30 s. p.-jem in izdelovalcem ODD posredovali e-račune proračunskim uporabnikom,
- v času epidemije odgovorili na preko 350 zastavljenih vprašanj, ki smo jih prejeli ali po mailu ali telefonsko.

OOZ Ribnica je ena izmed vstopnih točk VEM/SPOT registracija, kjer lahko potencialni člani, s. p. in d. o. o., opravijo naslednje postopke:

- vpise, spremembe in izbrise s. p. v PRS Ajpes, vpise in spremembe pri enoosebni in večoosebni družbi, vpis poslovne enote pri s. p. in d. o. o., oddaja davčnih podatkov in zahtevkov za DDV tako za s. p. in d. o. o., prijava M1, odjava M2, spremembe M3 ... izvedenih je bilo 543 postopkov,
- vnos pooblastil za procesna dejanja v postopkih VEM, vnesenih 336 pooblastil.

IZOBRAŽEVANJE – organizacija seminarjev, delavnic in tečajev

- 7-urno usposabljanje voznikov po programu 2020 (udeležilo se je 88 slušateljev),
- delavnica: Uvedba elektronskega potrdila o upravičeni zadržanosti od dela (e-BOL) in nadgradnja e-zahtevka za refundacije (udeležilo se je 34 slušateljev),
- v sodelovanju s SPOT Svetovanje izvedli 2-dnevno usposabljanje z naslovom »ČUSTVENA INTELIGENCA in DOBRI ODNOSI na delovnem mestu« (udeležilo se je 17 slušateljev),
- v sodelovanju z RC Kočevje Ribnica izpeljali delavnico na temo »PREDSTAVITEV AKTUALNIH RAZPISOV« (udeležilo se je 10 slušateljev),
- v sodelovanju z OZS izvedli 4 webinarje preko zooma s poudarki mega anti korona Zakona, ukrepi PKP, spremembe in novosti PKP (96 slušateljev),
- v sodelovanju s SPOT Svetovanje izvedli webinar preko zooma na temo »OPTIMIRANJE DAVČNEGA OBRAČUNA za leto 2020 in VPLIV KORONA KRIZE« (21 slušateljev).

PROJEKTI

OOZ Ribnica kot partner sodeluje v dveh projektih: ROKODELSKA ZADRUGA (nosilec projekta občina Sodražica) in SKUPAJ SMO LAHKO TURIZEM (nosilec Rokodelski center Ribnica).

- udeležba na delovnih sestankih (priprava aktivnosti in finančnega načrta v projektu ...),
- pri projektu Rokodelska zadruga je zbornica izpeljala tudi že prvo aktivnost.

DRUGI DOGODKI

- razdelitev brezplačnih zaščitnih mask za samozaposlene in mikro podjetja (do 4 zaposlenih) članom in nečlanom zbornice v mesecu novembru 2020,
- organizacija in vodenje podjetnikov iz Novega mesta, lesna branža, po podjetjih lesnopredelovalne proizvodnje na kočevsko-ribniškem območju,
- pomoč pri dobrodelni akciji »KOLESARIMO SKUPAJ«,
- poročanje o požaru v Rakitnici in preko Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom zagnali akcijo zbiranja pomoči,
- objava člankov v lokalnih časopisih Rešeto, Odmevi in Suhorobar.

Če na hitro povzamemo leto 2020, je bilo zaradi covid-19 na OOZ Ribnica veliko več dela, saj so zaradi dnevnik ukrepov člani in nečlani potrebovali hitre in zanesljive informacije. Upamo si trditi, da smo v tem kriznem času dokazali, da smo dober servis obrtnikom in podjetnikom, na kar nenazadnje kaže tudi podatek, da se je v minulem letu v zbornico včlanilo 9 novih članov.

Po domače izdelke na LOKALČEK.SI

Ekipa Lokalček

Srce platforme je iskalnik, ki kupcem omogoča iskanje po kategorijah izdelkov. Kupcu prikazuje izdelke, ki jih lahko prevzame v okolici oziroma so lahko dostavljene na njegov naslov. Oddaljenost si lahko prilagaja z nastavitvijo v iskalniku. Ob kliku na izdelek uporabnik vidi podroben opis izdelka in predstavitev ponudnika.

Platforma omogoča kmetijam oz. ponudnikom brezplačno predstavitev njihovih dejavnosti in prodajo izdelkov v spletni trgovini. Vsak ponudnik ima možnost pisanja člankov, s čimer lahko poveča zanimanje kupcev za svoje izdelke. Poslovni uporabnik sam določi, katere izmed tipov plačil bo sprejemal ter katere tipe dostav in prevzemov bo ponujal. Ponujena je možnost vnosov ponavljajočih se dnevnik ali tedenskih lokacij prevzemov in dostav. Možno je tudi ponujanje izdelkov, ki bodo dostavljeni s poštnimi storitvami. Postavitev predstavitev in lastne trgovine je tako primerna za vsako kmetijo, dopolnilno dejavnost, manjše podjetje ali hobi projekt, ki prodaja izdelke ali se želi zgolj predstaviti.

Verjamemo, da je podpora lokalnim ponudnikom pomembna. Z nakupom njihovih izdelkov pomagamo ohraniti delovna mesta in izgled krajine, vzdržujemo socialno ravnovesje in s skrajšanjem dostavnih poti skrbimo za okolje. Vabimo vas, da se nam pridružite na Lokalčku in s tem pomagate pri povezovanju lokalnih ponudnikov, pridelkov in zdrave domače hrane. Skupaj lahko povežemo lokalno!

Dobrota je naš notranji glasnik in svetovalec. Kolikor poslušamo njen nasvet, toliko imamo notranjega miru in sreče.
(Anton Trstenjak)

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje ŠK SIBOR in predsedniku Elvisu Podlogarju, ki so del sponzorskih in lastnih sredstev namenili v dobrodelne namene Šolskemu skladu za socialno ogrožene otroke.

Vaša donacija bo omogočila posameznim učencem financiranje in sofinanciranje udeležbe na strokovnih ekskurzijah, šolah v naravi in tridnevnik taborih ter nakup športnik rekvizitov.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica

Tisoč in ena zgodba

Tadeja Topolnik, učiteljica slovenščine

V berilu za sedmošolce z naslovom **Novi svet iz besed 7** lahko na str. 27 izveste, da obstaja ne le tisoč, ampak že več kot dva tisoč pravljič na temo Rdeče kapice (npr. Baletna Rdeča kapica, Božična kapica, Modra kapica, Rdeča kapica in helikopter ...). Učenci 7.b na OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica so v tem šolskem letu pri pouku slovenščine poleg klasične Grimmove Rdeče kapice spoznali še pripovedno **pesem** britanskega pisatelja in pesnika **Roalda Dahla** z naslovom **Rdeča kapica in volk** iz njegove najpomembnejše zbirke **Odvratne rime**.

Po branju in analiziranju Dahlove različice Rdeče kapice so se sami preizkusili v ustvarjalnem pisanju in se izkazali kot zelo domiselni, izvirni in zabavni pisatelji. Vabljeni, da se prepričate sami.

Rdeča kapica

Rdeča kapica je imela babico, ki je živela sama in daleč stran od svojih sorodnikov. Nekega večera babica pokliče Rdečo kapico in ji potoži, da pri teh letih ne zmore več sama vsega postoriti. Prosi jo, da ji gre v trgovino po hrano in ji pomaga pri hišnih opravilih.

Rdeči kapici se je babica zelo zasmilila, vendar ni vedela, kako bi prišla do nje, ker je bilo prehajanje med občinami trenutno prepovedano. Med razmišljanjem se je odločila, da jo vseeno obižče in ji pomaga. Rdeča kapica pokliče babico in ji sporoči veselo novico, da bo prišla k njej in ji pomagala pri hišnih opravilih. Med pogovorom pa jima je prisluškoval policist, ki je preverjal, ali vsi ljudje spoštujejo ukrepe, ki jih je sprejela vlada, da se virus ne širi.

Policist se je hitro odpravil na pot, da ujame Rdečo kapico in ji napiše kazen. Odhitel je k babici in potrkal na vrata. Babica pogleda skozi lino in reče: »Kdo je prišel?« Policist se skriva za vrata in reče: »Rdeča kapica sem.« Babica odpre vrata, a pred vrati zagleda policista in se močno ustraši. »Kaj bi radi od mene?« ga vpraša babica. »Prišel sem k Rdeči kapici, da ji napišem kazen,« je odvrnil policist. Babica je hotela zapreti vrata, a policist jo je tako močno odrinil, da je padla po tleh in nehala dihati. Policist je babico zaprl v omaro, se preoblekel v njena oblačila in čakal na Rdečo kapico.

Ko je Rdeča kapica prispela do babice, ni mogla verjeti svojim očem. Zelo se je prestrašila, saj je bila babica čisto drugačna, kot takrat, ko jo je nazadnje videla. Vprašala jo je: »Babica, zakaj nosiš masko na obrazu?« »Da se ne okužim,« ji odvrne. »Babica, zakaj pa imaš tako moški glas?« »Da te lažje kaznujem!« ji odgovori. Rdeča kapica je hotela zbežati, a jo je policist ustavil. Povedal ji je, da je prišel, ker je slišal, da kljub prepovedim zapušča dom in prihaja k babici. Rdeča kapica se mu je iskreno opravičila in policista prosila, naj je ne kaznuje, ker je njena babica že zelo stara in potrebuje njeno pomoč.

Med tem časom se je prebudila tudi babica in prišla ven iz omare. Zelo se je razveselila, ko je zagledala Rdečo kapico. Ko ji je Rdeča kapica povedala, da je policist ne bo kaznoval, je bila zelo vesela in vsem skupaj je skuhalo topel čaj in postregla s piškoti. Med pogovorom je policist obljubil Rdeči kapici, da lahko prihaja k babici in ji pomaga, nato pa se je poslovil in odšel.

Kristjan Zajc

Pika Nogavička se nauči čarati

Harry, Ron in Hermiona so se ravno odpravljali kupovat šolske potrebščine za novo šolsko leto, ko so srečali Piko Nogavičko.

Veseli jo pozdravijo, ona pa jih vpraša, ali so oni čarovniki. Vsi naenkrat odgovorijo: »Ja.« »Ampak jaz bi se tudi rada naučila čarati,« jim potoži Pika. »Najprej bi morala prestati poseben test, da ugotovimo, ali imaš v sebi kaj čarobne moči,« ji razloži Hermiona. Harry pa zraven še doda: »Če ti uspe, te lahko naučimo, če ne, pa žal ne.« »Nikoli še nisem pisala testa, ali je ta težak?« vpraša Pika. Ron ji hitro odgovori: »Niti ne. Če te tale prehod,« pokaže na steno, »spusti mimo, imaš v sebi čarovnijo, če pa te odbije, je nimaš.« »Da vidimo: če je prehod odprt, bom šla jaz najprej čez, takoj za mano pa boš šla še ti,« ji razloži Hermiona. Hitro skoči čez steno, takoj za njo poskusi še Pika in tudi njej uspe. Za puncama gresta še fanta in prispejo na trg.

Tam Nogavička opazi Groznega Gašperja in trojico vpraša, kaj on počne tukaj. Eden izmed njih ji razloži, da je tudi on lansko leto imel enako željo kakor ona in je tudi njemu uspelo prestati preizkus. Zatem se je tudi on vpisal na Bradavičarko, šolo za mlade čarovnike in čarovnice.

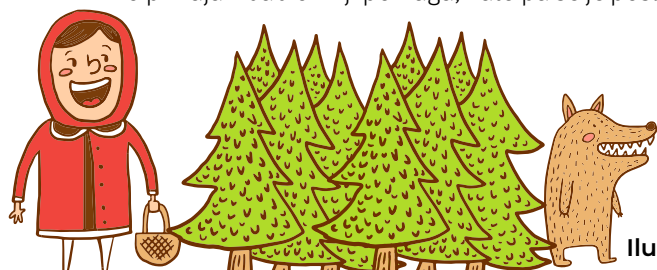
Gašper se jim približa in jim "zateži": »Ja, kje pa ste bili? Čakam vas že pol ure!« »Ja, oprost, ampak preizkušali smo našo novo članico,« mu odgovorita Harry in Ron. »Ja, kdo je pa tale? Prvič jo vidim,« se začudi. »A še nisi slišal za najmočnejšo deklico na svetu?« ga vpraša Pika. On pa jo malo postrani pogleda, pripre oči in reče: »A Peter Klepec potem, ali kdo?« »Pika Nogavička, tudi mene veseli« in mu ponudi svojo roko. »A ti si ta, sem si se te predstavljal malo drugače,« ji pove in odpravijo se v trgovino.

Naslednji dan je prvi september in začne se šola. Pri Wesleyjevih vsi vstanejo zelo zgodaj, a za las jim uspe priti na peron, 9 in 3 četrtine, peron, ki je skrit nam, ljudem brez čarobnih moči.

Ko prispejo v šolo, morajo Piko najprej dati v enega izmed štirih domov, v katerem bo vseh 8 razredov. To bo določil nihče drug, kot slavni in stari klobuk Izbiruh. Na srečo jo da k ostalim njenim prijateljem v Gryfondom.

Leto se izteka in Pika vedno boljje čara. Vsakič lažje preskoči oviro. Še malo, pa bo tako dobra kot naša slavna trojica. Še ko grem danes mimo hiše Pike Nogavičke, vidim, kako v kotlu pripravlja nove napoje.

Veronika Košmrlj

Ilustracije: Freepik

Biološka zdravila (1. del)

Alenka Adamič, mag.farm.

Navadno se zavemo, kako lepo je biti zdrav, šele ko zbolimo. Če pa zbolimo resno, se oprimemo vsake bilke, samo da se izvlečemo iz najhujšega. Vendar nas mamljivo vabijo, na koncu pa ostane prazen rok, razočarani in še bolj bolni. Velika modrost ali gola sreča je, če se nam uspe oprijeti prave bilke, tiste, ki nas reši iz najhujšega in nam je v oporo ves čas okrevanja. Biološko, ekološko, bioidentično in podobno so izrazi, ki si jih velikokrat napačno razlagamo. Ni vse biološko boljše kot sintetično. Pogosto je bolje biti previden in verjeti le zanesljivim virom informacij – to so neodvisni strokovnjaki za bolezni, zdravljenje in zdravila, torej zdravniki in farmacevti. Ne verjemite nepreverjenim trgovcem z »zdravili« in prehranskimi dopolnili! Njihov edini namen in cilj je zaslužek.

Biološka zdravila so rezultat dolgoletnega raziskovanja. Vloženega je bilo veliko znanja in denarja, da imamo danes na voljo zdravila, ki delujejo ciljano oziroma tarčno. Z njimi laže obvladujemo marsikatero hudo ali kronično bolezen. Seveda pa imajo kot vsa zdravila tudi ta svoje prednosti in slabosti. Biološko zdravilo je marsikomu rešilo življenje ali zelo izboljšalo njegovo kakovost. Vendar pa je uspešna uporaba povezana tudi z dobrim sodelovanjem bolnika z zdravnikom in farmacevtom ter drugim zdravstvenim osebjem.

Kaj so biološka zdravila in kako delujejo

Zakon o zdravilih jih definira kot zdravila, katerih učinkovina je biološka snov ali snov, pridobljena s postopkom, ki vključuje biološke sisteme. Biološka snov je pridobljena iz biološkega vira ali z njegovo uporabo in za določitev kakovosti potrebuje kombinacijo fizikalno-kemijskega in biološkega preizkušanja, skupaj s postopkom izdelave ter nadzorom nad njim. To so na primer zdravila, izdelana z biološkim ali biotehnološkim postopkom, vključno s celičnimi kulturami in tehnologijo rekombinantne DNK, zdravila iz krvi in plazme,

imunološka zdravila in podobno. Pojem biološkega zdravila v širšem pomenu zajema vse učinkovine biološkega izvora.

V grobem biološka zdravila delimo na tradicionalna biološka zdravila, pridobljena z izolacijo iz rastlin, živali in človeške krvi ter s klasično biotehnologijo (antibiotiki, steroidi) in sodobna biološka zdravila, pridobljena s pomočjo rekombinantne DNK, moderne celične biologije in kemijske sinteze na trdnih nosilcih (del monoklonskih protiteles, rekombinantna biološka zdravila).

Večino sodobnih bioloških zdravil uvrščamo med rekombinantna biološka zdravila, ki jim pravimo tudi biotehnološka zdravila (eritropoetin, inzulini, interferoni, interleukini, rastni dejavniki, rekombinantna monoklonska protitelesa in encimi).

Biološka zdravila se zelo razlikujejo od klasičnih. Zanje je značilno, da so to velike molekule z bolj zapleteno tridimenzionalno zgradbo, ki določa, ali bo zdravilo delovalo ali ne. Pri bioloških zdravilih deluje samo ena struktura, pri klasičnih pa ni tako. V nasprotju s sintezo klasičnih zdravilnih učinkovin potrebujemo za sintezo biološke učinkovine žive organizme oziroma mikroorganizme (*E. coli*, sesalske celice, kvasovke, transgene rastline in živali). Pri tem moramo zelo paziti tudi na proces izdelave, saj je njegova ponovljivost odvisna od obvladljivosti vseh stopenj procesa proizvodnje. Ta pa določa, ali bo imela biološka učinkovina želeno zgradbo in bo delovala tako, kot smo predvideli.

Biološka zdravila lahko ob vnosu v telo izzovejo imunski odziv, ki je pri nekaterih zdravilih želen (cepiva, trenutno je zelo aktualno cepivo proti covidu-19), pri vseh drugih pa neželen in se kaže kot alergijska reakcija. Glavna značilnost bioloških zdravil je specifičnost delovanja, zaradi česar na netarčna tkiva ne učinkujejo, če ne vsebujejo enakih signalnih molekul kot tarčno tkivo.

Razvoj bioloških zdravil

Ključni spoznanji, ki sta omogočila razvoj bioloških zdravil, sta bili odkritje sestave DNK leta 1953, čemur je sledilo odkritje tehnologije rekombinantne DNK. Ta metoda omogoča izolacijo dela DNK, ki se ga lahko delno spremeni. Košček tega gena oziroma molekule DNK se nato vstavi v drugo bakterijsko ali človeško celico. Ta tako dobi nove genske informacije, ki so osnova za izdelavo želene beljakovine, v našem primeru biološke učinkovine. Vendar postopek ni tako enostaven, kot se

sliši. V ozadju je zapletena tehnologija, ki zahteva vrhunsko opremo ter izvrstne raziskovalce in tehnologe, zato je tudi proces proizvodnje dolgotrajen. V povprečju od priprave prve celične kulture do nastanka surove biološke učinkovine traja od osem do devet mesecev. Celoten razvoj od prve celične kulture do prve serije biološke učinkovine pa traja od pet do sedem let.

Danes je na voljo že zelo širok spekter bioloških zdravil: za zdravljenje revmatičnih bolezni, luskavice, kronične vnetne črevesne bolezni, rakavih obolenj, sladkorne bolezni, slabokrvnosti, osteoporoze, multiple skleroze, motenj v rasti, obolenj oči in pljuč, uporabljajo pa jih tudi v kardiologiji in pri presaditvi organov.

Kako delujejo biološka zdravila

Biološka zdravila so beljakovine, ki po vnosu v telo delujejo različno. Lahko posnemajo delovanje telesu lastnih beljakovin in tako nadomeščajo njihovo pomanjkanje, na primer pri sladkorni bolezni, slabokrvnosti ali na splošno pri pomanjkanju katere koli beljakovine. Biološka zdravila delujejo tudi kot zaviralci škodljivih beljakovin ali celic v organizmu, ki lahko povzročajo hude bolezni. Tako delujejo zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje rakavih obolenj ali za upočasnitev širjenja raka, pa tudi pri kronični vnetni črevesni bolezni, revmatoidnem artritisu in luskavici. To so monoklonska protitelesa, ki se po vnosu v telo vežejo na »škodljive« beljakovine ali celice, zaradi česar jih imunski sistem prepozna kot tujek, jih razgradi in uniči. S tem se iz telesa odstrani eden od vzrokov za rast rakavega tkiva, prav tako pa se odstranijo beljakovine, ki povzročajo vnetja. Monoklonsko protitelo tako samo označi beljakovino oziroma rakavo celico, da jo imunski sistem organizma laže prepozna.

Prednosti bioloških zdravil

Bistvena prednost bioloških zdravil pred klasičnimi je specifičnost delovanja, saj so bolj usmerjena proti svoji terapevtski tarči. Poleg tega imajo še nekatere druge prednosti, kot so: za njihovo pripravo ne potrebujemo človeških tkiv, organov in celic, ki jih zelo primanjkuje, ni tveganja, da bi poleg zdravilne učinkovine iz tkiv oziroma organov izolirali še prione, viruse, bakterije, ki bi lahko povzročili okužbe, lahko izdelamo ne-

omejene količine biološke učinkovine, enake človeški, ki je zaradi omejenih naravnih virov ni mogoče pridobiti dovolj ali pa je njeno pridobivanje etično sporno, pripravimo lahko izboljšane oblike biološke učinkovine, ki ima daljše in še bolj

specifično delovanje ter manj neželenih učinkov. Pri bolnikih, ki prejemajo biološka zdravila, se izboljša kakovost življenja. Uvedejo jih, ko standardna terapija ne umiri bolezni ali pa povzroča preveč neželenih učinkov.

Naslednjič vam razložimo še, komu so biološka zdravila namenjena, kako z njimi pravilno ravnamo ter kakšna je lahko kakovost življenja bolnikov, ki se z njimi zdravijo.

Vir: O pravilni in varni uporabi zdravil-Biološka zdravila, SFD 2013

Gibanje je življenje – pozdrav dnevu

Katarina Arko iz društva ZDRAV.si

GIBANJE JE ŽIVLJENJE – POZDRAV DNEVU je naš slogan in spremljevalec aktivnosti tako za učence prve triade OŠ dr. Ivan Prijatelj, kot tudi za starejše in aktivne občane, žal od marca le še preko spleta. Verjamem, da se vsi bolj ali manj zavedamo pomembnosti gibanja in da v tej smeri tudi delujemo.

GIBANJE je prisotno vsem, kar se dogaja v času in prostoru, zgoraj-spodaj, znotraj-zunaj ... V naravi in izven nje. Gibanje je pojem življenja.

Zakorakali smo v leto 2021 po vseh sistemih merjenja časa, tako po gregorijanskem, kot tudi kitajskem koledarju, ki mu tudi sama že nekaj let sledim. Tu se ločeno začenjata sončevo, ki je nastopilo 3. 2., in lunarno leto, ki se je začelo 12. 2. Oba pa sledita naravnim ritmom gibanja zemlje, sonca, lune in zvezd, ki je letos v znamenju kovinskega (zlatega) bivola z vsemi svojimi značilnostmi. Te vplivajo tako na naravo kot na posameznika. O tem govori BAZI astrologija in FENG SHUI, ki sta starodavni znanosti o vplivu neba in zvezd na zemljo kot tudi na posameznika.

Običajno si ob prehodih let damo posebno novoletne zaobljube na različnih področjih. Največkrat tam, kjer nismo bili najbolj zadovoljni z rezultati v preteklem obdobju. Zdaj smo že v fazi realizacije naših zaobljub in upam, da uspešni, saj je po TKM to čas pomladi, čas prebujanja narave, čas novega zagona, rasti, sprememb, oživitve telesa in če smo tekom zime delovali, kot čas zime narekuje, smo si vzeli več počitka, se pravilno prehranjevali v skladu z letnim časom, potem zdaj z veseljem že izvajamo zastavljene naloge.

Zelo pogosta zaobljuba se nanaša na GIBANJE, seveda iz različnih vzgibov, saj ga tudi različno dojemamo, za nekoga je to samoumevno, nujno in se giblje le toliko, da zadovoljuje svoje eksistencialne potrebe, nekemu drugemu je v užitek, sprostitve, tretji za izboljšanje izgleda, najbolj pogosto pa za krepitev in pridobitev zdravja. Dejstvo je, da nas spremlja od rojstva do smrti. GIBANJE nam je

omogočilo življenje od samega spočetja, pred rojstvom, z rojstvom in nas spremlja vse do smrti.

Ko dojamemo življenje skozi pomen in vlogo GIBANJA, nam da razumevanje življenja dodano vrednost.

Ko pridemo na svet in v prvih mesecih začnemo opazovati okrog sebe in dvignemo glavo, aktiviramo točko na 7. vratnem vretencu (C-7), ki je na posebnem yang kanalu (DU mai) in poteka po hrbtenici. Otrok začne opazovati, spoznavati svet okoli sebe, pri 6 mesecih sedi, se kobaca, se pri enem letu dvigne na noge. Takrat se aktivira druga pomembna točka na istem kanalu, ki je v višini 2. ledvenega vretenca in se imenuje vrata življenja. Točka, ki bi morala biti odprta – aktivna vse življenje. Razvojni gibalni vzorci se postopoma razvijajo in so pomembni za razvoj možganskega debela, kjer so shranjeni preživetveni vzorci in vse senzorične in motorične povezave s telesom. Yang kanal na naši hrbtenici govori o naši samostojnosti, pokončnosti in ga je potrebno krepiti in odpirati celo življenje. Prožna-gibljiva hrbtenica nam v zrelih letih določa biološko starost.

Gibalni vzorci od homolognega, homolateralnega in kasneje s križnim gibanjem otrok vzpostavljajo povezave med sinapsami v možganih med levo in desno možgansko polovico in kasneje nevede z naravnim gibanjem izvaja »brain gym« vaje. Hoja, plazenje, skakanje omogočajo otroku razvoj motoričnih in senzoričnih sposobnosti, uči se misliti, tudi padanje je sestavni del učenja, razvija koordinacijo v prostoru, razvijajo se čutila, ustvarjajo se hormoni sreče, zadovoljstva, ki so nujni za zdrav razvoj otroka. Najbolj pomembno je v času do 10 let, ko se razvija živčni sistem in privzgaja navade. Pri tem imamo starši, šola, VVZ in vsi, ki delamo z otroki, odgovornost, da jim to omogočimo.

Situacija, v kateri smo, ni najbolj naklonjena otrokom in tako je odgovornost staršev še večja, saj skupno druženje z vrstniki pri gibalnih aktivnostih ni omogočeno.

GIBANJE je ena od oblik hrane za pridobivanje življenjske energije, ki je pogoj za življenje, kajti telo brez življenjske energije je mrtva materija brez življenja. Energija Qi v telesu kroži po energijskih kanalih, je povezava med umom in telesom in ji moramo omogočiti, da nemoteno teče.

Starši, bodimo vzor svojim otrokom, osrečili bomo njih in sebe ter osvetlili pot drugim. Veliko je pozabljenih iger, ki jih lahko vključimo v dnevni ritem.

GIBANJE na svežem zraku se priporoča za fante 1–2 uri dnevno, za deklice pa vsaj 1 uro na sončni svetlobi, kjer krepijo miselne, senzorične in motorične funkcije, ob tem pa pridobivajo vitamin D, ki je nujen za krepitev imunskega sistema. Vse te funkcije nujno potrebujejo kisik, ki ga je vedno manj. Med igro zunaj je dih globok in sproščen. V naravi ga je 20,5 %. V zaprtih prostorih ga je v času kurilne sezone in z veliko elektrosмога ter drugimi onesnaževalci mnogo manj. Pri 10 % kisika se umre.

Danes veliko govorimo o pomembnosti krepitev imunskega sistema, zato se je dobro zavedati, da ko se veliko zadržujemo v zaprtih prostorih pri umetni svetlobi, je poraba A-vitamina povečana za 100-krat. Vitamin A pa je pogoj, da se zadrži železo v telesu. Šele, ko sta oba prisotna, ima D-vitamin možnost ostati v nas. Skupno vsi trije pa skrbijo za zdrav imunski sistem. Dobro je dodati tudi C-vitamin, ki ga telo samo ne proizvaja. Človek nima genoma za proizvodnjo C-vitamina, dočim ga za vitamin D ima.

Pri umetni svetlobi se poleg A- poveča tudi poraba B2-vitamina, kar poslabša vid v mraku, prav tako uporaba računalnika, mobilnih naprav, TV, v večernih urah slabo vplivajo na možgane.

Vsi potrebujemo dovolj počitka, otroci pa še posebno, zato jih je 2 uri pred spanjem potrebno ločiti od elektromotilcev, umiriti s pogovorom ali branjem, in spanje bo kvalitetno, zjutraj bodo sveži spočiti in pripravljeni na dnevne aktivnosti.

Pravočasno spanje pri popolni trdi temi od 21.00 do 2.00 ure je čas, ko se ustvarja melatonin. To je hormon in tudi antioksidant, ki ureja faze spanja, skrbi za regeneracijo telesa, nam omogoča več energije in ga telo nujno potrebuje tako za dnevne možganske aktivnosti kot tudi za zdrav imunski sistem.

Gradnja imunskega sistema se začne takoj, ko zaspimo, v prvih 90 minutah. Takrat je spanec najbolj trden. Globina spanca pa je odvisna od količine melatonina. V telesu je vse dogajanje v medsebojni povezavi.

Center dogajanja je zdaj dom in starši imamo možnost, da lažje vidimo in prepoznamo otrokovo stisko in mu pomagamo.

Pri otrocih je pogosto prisoten STRAH, ki dobesedno ohromi telo, pogosto se iz tega razvije tudi anksioznost. Strah poškoduje izvorno energijo. Ko to ali kakšno drugo čustvo prepoznamo pri otroku, je pogovor tisto prvo, da otroku pokažemo ljubezen, mu damo podporo, ga opogumimo, da izrazi čutenje, občuti sebe in to sprost. V veliko pomoč pri tem je medsebojno zaupanje in zavestno dihanje. Naša naloga je pomagati otroku, da se zgradi v osebo z zdravo samopodobo, ki se bo znala soočiti z izzivi v življenju in bo sočutna, spoštljiva do sebe in okolice.

Starši imamo veliko odgovornost in opravimo jo z vso ljubeznijo, če ne zmoremo sami, brez slabe vesti poiščimo pomoč.

Res nam je trenutno prosto gibanje kjerkoli onemogočeno, vendar to ni opravičilo, da izpuščamo, kar je za nas in naše otroke pomembno. Opravičevanje sebi, da se ne gibamo, je »berglak«, ki nam lahko prinese zdravstvene težave. Bodimo iskreni in pogledajmo, kdaj in kje iščemo opravičila. Prevzemimo odgovornost za svoje življenje in ne prelagajmo ga v roke drugih. Ni opravičila, gibanje vedno lahko prilagodimo situaciji.

Verjamem, da to zmoremo in da bomo iz te situacije prišli močnejši, bolj ljubeči, prijazni in sočutni.

Letošnje leto od nas terja prilagodljivost, iskrenost, hvaležnost in pogum.

Ali je osamljenost bolezen? (2. del)

Piše: Jasna Janež

Foto: Freepik

Temo smo načeli v decembrski številki Suhorobarja, sedaj pa vas vabimo, da jo nadgradimo.

Sami na spletu, osamljeni v svojem svetu

Danes mnogi od nas uporabljamo vsaj kakšno od družbenih omrežij. Podatki iz leta 2017 kažejo, da se je v letih od začetkov teh omrežij število uporabnikov zelo povečalo. Pred tremi leti je tako Facebook uporabljalo 2047 milijonov ljudi po svetu, sledijo YouTube, WhatsApp, Instagram, Twitter itd. Vsi se strinjamo, da so bila ta socialna omrežja prvotno namenjena povezovanju in komuniciranju. Prvi registrirani so to dobro izkoristili, saj so bili to ljudje, ki so se že sami po sebi zanimali za stike z drugimi. V današnjih časih pa vemo, da ima Facebook že skoraj vsak mladoletnik ali celo otrok. Prekomerna uporaba da obraten učinek, kot je bilo najprej načrtovano – družbeno življenje mladostnikov je tako ovirano. Na račun časa, ki ga porabijo za dopisovanje z vrstniki po spletu, so manj časa z njimi v živo.

Da bi dokazali, ali uporaba Facebooka res povzroča slabše in ne boljše počutje posameznika, seveda ni dovolj, da ga vprašamo, ali uporablja to omrežje in kako se počuti, temveč se moramo zadeve lotiti bolj poglobljeno. V mnogih znanstvenih raziskavah se je pokazalo, da uporaba družbenih omrežij vodi v depresivna stanja. V eni raziskavi so vključili 82 dvajsetletnikov in opazovali njihovo uporabo Facebooka in počutje ob uporabi le-tega. Nekajkrat na dan, natančneje petkrat, so jim dva tedna nenačakovano pošiljali sms-e, v katerih so jih vprašali po njihovem počutju in očni splošnega zadovoljstva z življenjem. Hkrati so morali povedati še, koliko so v tem času uporabljali Facebook. Uganete, kaj so ugotovili? Pokazal se je neposreden negativen vpliv tega omrežja na počutje raziskovancev.

Tudi mnogo drugih študij je prišlo do podobnih rezultatov – po uporabi

socialnih omrežij se počutimo slabše. Slabše kot se počutimo, manj zadovoljni smo z življenjem. Ali ni to logično? Poskusite se za en dan odklopiti in se opazujte, kako se pri tem počutite. Sama se zagotovo bolje. Zanimivo je še naslednje odkritje: če imata partnerja katero od omrežij, je večja možnost, da pride do nezvestobe in posledično ločitve ali razpada zveze. Kar 80 % britanskih odvetnikov je potrdilo, da je že kdaj uporabilo podatke, predvsem s Facebooka, kot dokazno gradivo pri postopkih ločitve. Namesto da gledamo v telefon, raje objemimo svojega partnerja in oba bosta bolj zadovoljna.

Od osamljenosti do prehlada?

Osamljenost lahko privede do tega, da zbolimo. Če smo osamljeni, se celo prej prehladimo. To je pokazala raziskava, v kateri je sodelovalo 276 zdravih ljudi. Vsak je za sodelovanje prejel denar (pustil se je namreč namerno okužiti!). Najprej so vsakega vprašali o njihovih družabnih stikih. Potem je vsak odšel v enotedensko karanteno. Vsakemu so v nos vbrizgali virus, ki povzroča nahod. Tisti, ki so imeli večjo mrežo ljudi okrog sebe, so bili manj dovzetni za prehlad (1–3 različni stiki - 60% pojavnost prehlada, 4–5 - dobrih 40% in več kot 6 stikov - dobrih 30%).

Občutenje osamljenosti po mnogih raziskavah občutno poveča pojav srčnih obolenj, visokega krvnega tlaka, raka, depresije in drugih duševnih motenj. Pogosto se ujamemo v začarani krog: bolj kot smo osamljeni, več depresije doživljamo in obratno. Več o tem si lahko preberete v sami knjigi. V njej naj-

dete tudi zanimivo poglavje o povezavi kakovostnega partnerskega odnosa na zdravje partnerjev, o pomenu narave in še kaj. Na podlagi vsega zapisanega lahko torej z gotovostjo pritrldilno odgovorimo na naslovno vprašanje: osamljenost JE bolezen. Kako se lahko pred njo obvarujemo ali jo vsaj blažimo, si lahko preberete v okvirčku. Naj opozorim, da je zdravljenje v resnici veliko bolj kompleksno. Pa vseeno, za dobro počutje in zdravje ne morejo škoditi.

Opozorilo: Zaenkrat izberimo nasvete, ki jih lahko brez bojazni izvajamo tudi v obdobju karantene, po koncu tega obdobja pa le veselo v družbo!

8 nasvetov za preprečevanje osamljenosti

1. Svojim otrokom dajmo dovolj pozornosti (pri opicah je odstranitev matere povzročila nepopravljive poškodbe na možganih, ki so izzvale večjo dovzetnost za stres).
2. Razširimo svojo mrežo družbenih stikov (vpišimo se v pevski zbor, knjižni klub, na skupinske plese ...).
3. Čim manj časa preživimo na socialnih omrežjih (ta občutek osamljenosti povečujejo in ne zmanjšujejo).
4. Večkrat dajajmo (dokazano večjo srečo občutimo, ko nekaj damo in ne ko dobimo).
5. Pojmo, plešimo, igrjamo inštrument v skupini (skupinske dejavnosti zmanjšujejo stres in osamljenost).
6. Prostovoljno pomagajmo drugim (iz srca in zato, ker je treba! To prispeva k doživljanju pozitivnih občutkov).
7. Če ne živimo v bližini zelenih površin, se obdajmo z rastlinami (za naše lokalno območje ta nasvet lahko preskočimo).
8. Občasno se vseeno umaknimo v samoto – najbolje v objem zelene ali modre narave.

Vir: Manfred Spitzer: Osamljenost: nespoznana bolezen: boleča, nalezljiva, življenjsko nevarna. Ljubljana: Ara, 2019.

Mladi in kmetijstvo

Matej Zobec, učitelj strokovnih modulov, Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija Novo mesto
Foto: osebni arhiv

Želimo vam predstaviti dva predstavnika mlade generacije, ki počasi prevzemata domačo kmetijsko dejavnost in imata z njo dolgoročne načrte. Obema je skupno, da sta že zelo zgodaj začutila željo po nadaljevanju družinske tradicije in sta se že pri izbiri izobraževalne poti odločila za šolanje v kmetijskih programih. Oba sta bila dijaka Kmetijske šole Grm in biotehniške gimnazije Novo mesto, sedaj pa pridobljeno znanje nadgrajujeta s študijem. Vse to je seveda zelo spodbudno, zato je tudi prav, da ju podpremo in jima damo možnost, da se predstavita ter pokažeta, da se da.

Florijan Klun Žimarice

Sem začetnik obuditve kmetijske dejavnosti pri nas. Študiram zootehniko na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Kmetija PR⁺ Klunovih leži v dolini v naselju Žimarice. Trenutno imamo čebele, konje, koze, kokoši in govedo pasme black angus. S čebelarstvom se pretežno ukvarja oče. Konje imamo zgolj za rekreacijo in hobi. Na mojo željo smo na kmetiji pričeli z rejo goveda angus ter hkrati začeli uvajati prosto pašništvo, kar pomeni, da se živali skozi vse leto prosto gibljejo. Od pomladi do jeseni se govedo pase na pašnikih, v zimskem času pa jih hranimo s senenimi balami, ki jih pridelamo sami. Angus je po konzumacijskih sposobnostih ena izmed najboljših pasem, saj že z voluminozno krmo dosega visoke priraste, telitve so lahke, živali pa so tudi zelo odporne. Meso goveda angus ima glede na sodobne smernice prehranjevanja idealno sestavo.

Vizija kmetije je predvsem kakovostna oskrba živali, s tem pa prireja in predelava kakovostnega mesa ter posodobitev kmetijske mehanizacije. V prihodnje sledi tudi povečanje aktivnosti čebelarstva.

Žan Čampa Zapotok

Naša kmetija leži na 560 metrih nadmorske višine. Na kmetiji živimo tri generacije in se poleg službe ukvarjamo še z kmetijstvom. Na naši kmetiji obdelujemo cca. 20 hektarjev površin, od tega je 6 ha gozda za lastne potrebe, 1,5 ha njiv, na katerih pridelujemo žita za pitance, nekaj površin je zaradi kolobarja zasajenih s travno deteljno mešanico. Ostale površine so trajni travniki, na katerih pridelujemo seno in silažo za živino. Lastne zemlje ni veliko, zato imamo veliko zemlje v najemu. V hlevu imamo 15 glav živine, od tega so 3 krave dojilje s teleti, 12 bikov pitancev, nekaj kur in rac ter okoli 50 zajcev. Ker je hlev star približno 50 let, je nekaj živine še v vezani reji, krave s telički ter odstavljena teleta pa imamo na globokem nastilju na prosti reji. Krave poleti pasemo na bližnjem pašniku, kjer se tudi otelijo in imajo teleta. Ker nimamo dovolj domačih telet za nadaljnjo rejo, 4 do 5 mesecev stara teleta dokupimo.

Moj načrt je, da uspešno končam šolanje na Višji strokovni šoli na Grmu v Novem mestu, si ustvarim družino in posodobim kmetijo. Zaradi pomanjkanja prostora velika širitev kmetije ni mogoča, moj namen pa je tudi kandidirati za mladega prevzemnika kmetije ter s tem prevzeti kmetijo in jo voditi še naprej.

Izpraznimo zamrzovalno skrinjo

Tina in Ernest Pirnat

Zamrzovanje je najbolj naraven način podaljševanja obstojnosti živil. Prepreči razvoj mikroorganizmov in oteži delovanje encimov, ki so sicer najbolj odporne snovi v živilu in delujejo tudi med večmesečnim zamrzovanjem ter s tem poslabšajo kakovost. Proti koncu zime je skrajni čas, da izpraznimo zamrzovalno skrinjo, posebno moramo biti pozorni na porabo jesenskega sadja in zelenjave.

Ker tudi pri nas sedaj počasi praznimo še zadnje zaloge jeseni shranjenih pridelkov, smo se v ta namen odločili, da za naše skupno sobotno kosilo pripravimo krepko juho in eno izmed krušnih dobrot, ki jih v naši kuhinji ne manjka.

Tina in Ernest Pirnat najdeva številne skupne točke v kulinariki. Rek »ljubezen gre skozi želodec« je še kako pravi. Ob dobri domači hrani se družina zbliža tudi takrat, ko ima kdo slab dan. Pri Mihletovih prisegamo na doma pridelano hrano. Vsaka generacija jeseni napolni svojo zamrzovalno skrinjo, v kateri od mesa prevladuje kvalitetno meso škotskega goveda in povsem na naraven način pridelana zelenjava z vrta. Pod pokrovom skrinje pogosto zasede prostor kakšen pladenj zamrznjenih pirinih dobrot, ki priskočijo na pomoč, ko je potrebno pripraviti kaj na hitro. Tina in Ernest vas bova do nadaljnjega razvajala z doma preizkušenimi recepti s poudarkom na pridelkih iz lokalnega okolja. Pretežno tradicionalni kulinariki pa bova dodala tudi modernejše in aktualne vsebine.

Sezamove pletenke

Za 8 pletenk:

500 g bele (pirine) moke
1 vrečka suhega kvasa
ščepec soli
4 žlice olja
30 g sladkorja
170 g mleka
150 g vode
50 g masla

Premaz:

1 jajce
4 žlice mleka
sezamova semena

Postopek:

Mleko, vodo in maslo stopimo na manjšem ognju. Vse ostale sestavine stresemo v posodo in dodamo segrete tekoče sestavine. Testo zgnetemo v gladko kepo in pustimo vzhajati toliko časa, da se prostornina testa podvoji; približno 60 min.

Oblikovanje:

Vzhajano testo zvrnemo na silikonsko podlago, ki je ni potrebno nič potresti z moko. Testo narežemo na enake dele. Vsak kos mora imeti približno 120 g, ki ga nato razdeli še na tri dele po 40 g. Oblikujemo tri svaljke in jih spletemo v kito. Pletenko razporedimo po pladnju za peko, pokritim s papirjem za peko in pustimo vzhajati še 45 minut.

Peka:

Skodelico vode zlijemo v ognjevaren pekač in ga postavimo v segreto pečico na 180 °C. Nato razžvrkljamo jajce in mleko, premažemo pletenke in jih potresemo s sezamovi semeni. V pečici jih pečemo 10 minut, nato pa iz pečice previdno odstranimo pekač z vodo, pletenke pa pečemo še dodatnih 15 minut.

Mesno-zelenjavna juha

Sestavine:

10 dag mletega govejega mesa **na osebo**
zelenjava: korenček, grah, cvetača ipd.
čebula, česen
peteršilj
maslo
sol, poper
1 jajce
polnozrnat pirin zdrob

Juha:

Mleto goveje meso damo v hladno vodo. Ko zavre, dodamo korenje in grah. Na maslu prepražimo čebulo, dodamo česen in skupaj stresemo v juho. Sredi kuhanja dodamo na cvetke natrgano cvetačo. Juho solimo in popramo po okusu. Tik pred koncem kuhanja iz masla oblikujemo kroglice in jih povaljamo v moki ter jih dodamo v juho, da se maslo raztopi. Juha naj vre na majhnem ognju cca. 60 min.

Pirini žličniki:

Stepenemu jajcu dodamo 4 žlice pirinega zdroba. Ko zmes nabrekne, s pomočjo dveh čajnih žličk oblikujemo žličnike in jih zakuhamo v juhi. Žličnike z juho kuhamo zadnjih 10-15 minut. Nato juho odstavimo iz ognja in jo pustimo počivati do 30 minut. V tem času bodo žličniki še dodatno narastli in se zmehčali.

Namig:

Ker je mesno-zelenjavna juha bogata jed, jo lahko uporabimo kot samostojno jed (enolončnico). Dobro se prileže v hladni polovici leta, ko smo vajeni močnejših jed.

Novičke Mladinskega kluba Sodražica

Blaž Krajnc

Mineštre ne damo!

»Ni treba vina, tole je senzacionalno!« in podobne pohvale so deževale še več kot en teden po premierni objavi 16. Dramsko-glasbene Mineštre, ki smo jo letos po prilagojenem receptu pripravili člani Mladinskega kluba Sodražica.

Letošnja Mineštra z naslovom Moja Sodražica je bila nekoliko drugačna. Za razliko od prejšnjih let smo jo letos dostavili na dom s pomočjo predvajanja na R-kanalu in našem YouTube kanalu. Čeprav smo se sprva bali, da nam bo s prenosom prek ekrana odvzeta ena izmed dimenzij in s tem čar ogleda v živo, so nas pomirili številni pozitivni odzivi, pohvale in vzpodbudne besede, ki jih vsak izmed ustvarjalcev rad sliši, pa četudi v obliki komentarjev na spletu ali pozdravov »na daleč«, ko se sprehajamo po naši občini. V desetih dneh smo na spletu preseglji že 1500 ogledov, temu pa lahko prištejemo še številne televizijske ogleda premiernega in vseh številnih ponovitvenih predvajanj.

Prede vami opišem zakulisje nastajanja letošnje Mineštre, pa bi se v imenu društva zahvalil vsem, ki ste nas kakorkoli podprli pri tem projektu – hvala vsem in vsakemu posebej. V prvi vrsti se zahvaljujemo Občini Sodražica, ki je poleg finančne podpore kulturnega projekta zagotovila tudi prostore, v katerih smo postavili začasni studio, omogočili pa so nam tudi predvajanje na R-kanalu. Zahvaljujemo se tudi vsem sponzorjem, ki so s finančnimi in materialnimi sredstvi omogočili, da nismo pretrgali verige in smo ob koncu leta tradicionalno izvedli že 16. Mineštro. Letos so nas podprla podjetja Inotherm, POS Plastika, Microera ter Jaka&I.

Organizacija projekta je od nas zahtevala še veliko več truda in vloženega

delo kot ponavadi, saj smo se zaradi prilagoditve na trenutne razmere srečali z dodatnimi izzivi. Klasične vaje so zamenjali sestanki na spletu, skupinski nastop pa smo razdelili po posameznih prizorih z delitvijo na manjše število nastopajočih v posameznem kadru in snemanje na prostem. Ideje smo črpali iz vsakodnevnik novic, ki jih lahko spremljamo po televiziji, pri čemer pa smo se izognili očitno prevladujoči tematiki. Dva glavna razloga za izogib neprijetni temi sta v prvi vrsti dejstvo, da bi bilo to preveč »enostavno«, saj trenutni humoristični nastopi premnogokrat izgubljajo na izvirnosti in so dejanske življenjske navade v tem času le reproducirane kot hudomušni dogodki. Še nekoliko bolj pomemben razlog pa je dejstvo, da smo želeli, da gledalci za debelo uro odložijo vse skrbi in se malo nasmejijo, saj je namen Mineštre že od samega začetka združevanje ljudi s pomočjo humorja in glasbe, pa čeprav je bilo to letos na daljavo in brez »kuhančka«.

Rad bi pohvalil vse igralce dramske skupine MKS in glasbenike benda Horizont ter harmonikaša Jožeta Kožarja, ki so svoj prosti čas ob koncu leta ponovno namenili našemu največjemu projektu. Letos pa je bilo veliko časa namenjenega tudi snemanju in grafični podobi promocijskega materiala, za kar je poskrbela Ines Oražem, del snemanja in celotno montažo, ki je terjala številne neprespanske noči, pa je letos kar z inozemstva prevzel Andrej Kos.

Hvala vsem gledalcem, da ste bili letos z nami na daljavo. Kdor si Mineštre še ni ogledal ali pa si želi dodatne porcije, jo lahko najde na našem YouTube kanalu. Za naslednje leto pa se bomo potrudili, da se bomo lahko videli v živo in se po predstavi skupaj še malo pogreli pred dvorano.

Prejeli smo Priznanje Občine Sodražica

V preteklem letu smo prejeli nagrado »Priznanje Občine Sodražica« za številne izvedene aktivnosti tako na področju prireditev kot tudi medgeneracijskega sodelovanja in povezovanja. Na nagrado smo v društvu zelo ponosni in smo veseli, da je naše prostovoljno prizadevanje za ustvarjanje prijetnejšega bivanja v domačem okolju, poleg neformalnih pohval, prepoznano in potrjeno tudi s takšnim priznanjem. Zahvaljujemo se predlagateljici Aniti Krajnc in vsem podpisnikom predloga ter Občini Sodražica za podeljeno priznanje in vso podporo, ki nam jo namenjajo, s čimer nam omogočajo naše delo. Iskrene čestitke tudi vsem ostalim prejemnikom nagrad!

V novo leto v novih barvah!

Po novem nas boste lahko na vseh naših prireditvah prepoznali po živo rumenih barvah, ki smo jih izbrali za svojo novo kolekcijo majic, kap in puloverjev. Če pa se majica in pulover v zimskem času slučajno skrivata pod bundo, pa smo našim članom podarili še maske z našim logotipom, da se bomo lažje prepoznali tudi takrat, ko se bomo pozdravljali in si pošiljali nasmehe izpod mask. Majice bomo podarili tudi vsem novim članom, ki se nam boste pridružili v letošnjem letu, kdor pa si želi kakšnega izmed naših atraktivnih oblačil, pa nas lahko kontaktira preko e-pošte, Facebooka ali Instagrama, s pomočjo katerih vas obveščamo tudi o vseh aktualnih dogodkih našega kluba. V kratkem vas obvestimo tudi o poteku občnega zbora, ki bo letos potekal nekoliko drugače. Kot vedno pa velja, da iščemo nove člane in nove ideje, zato se nam čimprej pridružili!

Za več veselja do življenja

Ljubica Košir
Foto: Freepik

Pa smo ga obrnili – nov, nepopisan list življenja. V minulem letu smo zabeležili veliko različnih dogodkov, tako v družini, domačem kraju, v naši državi in na svetovni ravni. Kot vedno, smo se nekaterih zelo razveselili, zaradi drugih smo bili razočarani, žalostni, presenečeni, nekateri pa so nas celo razjezili, a življenje se kljub različnim omejitvam ni ustavilo. Lani in letos nam je zaradi epidemije dana priložnost (enim več, drugim manj), da se ustavimo, da si vzamemo čas za pogovor v družini, za svoje bližnje, za tiste, ki potrebujejo tudi našo pomoč, da smo več v stiku z naravo, da imamo končno čas tudi zase in pogledamo v globino svojega srca in se morda v letošnjem letu podamo na nove življenjske poti in izberemo nova spoznanja. Tako bomo morda srečnejši, naš korak bo bolj pogumen, morda tudi bolj varen, osrečevali bomo lahko sebe in druge in svet bo tako lepši za nas in za druge.

V tem času smo lahko preizkušali različne recepte, pa ne le kulinarične, ampak tudi druge, ki so za življenje morda še pomembnejši.

In kaj potrebujemo za več veselja do življenja?

Všeč mi je misel go. Saše Einsiedler, mame petih otrok, ki jo poznamo tudi iz ekranov. Ob svoji življenjski preizkušnji je prišla do določenih spoznanj, ki jih ni obdržala le zase, ampak jih velikodušno posreduje tudi drugim.

Takole pravi:

»Za več veselja potrebujem več zavedanja hvaležnosti, več zavedanja tega, kar imamo, osredotočiti se na stvari, ki so v življenju res pomembne!«

In katere so tiste stvari, ki so pomembne meni, tebi ali komu drugemu? Če pogledamo v Sveto pismo, jih prav hitro najdemo. Uporabne so že več kot 2000 let, kako delujejo v praksi, pa je odvisno tudi od nas.

MOČ: »Vse zmorem v Njem, ki mi daje moč.« (Fil 4,13)

POGUM: »Ali ti nisem ukazal, krepak in odločen bodi? Ne boj se in se ne plaši, kjerkoli boš hodil, bo s teboj Gospod tvoj Bog.« (Joz 1,9)

MIR: »Nič ne skrbite, ampak ob vsaki priložnosti izražajte svoje želje Bogu z molitvijo in prošnjo, z zahvaljevanjem.« (Fil 4,6)

GOTOVOST: »Moj Bog, bogat kakor je, bo po svojem bogastvu in veličastvu potešil vse vaše potrebe v Kristusu Jezusu.« (Fil 4,19)

PRAVA SMER: »Zaupaj v Gospoda z vsem svojim srcem, na svojo razumnost pa se ne zanašaj. Na vseh poteh ga spoznavaj in On bo uravnaval tvoje steze.« (Prg 2,5-6)

VARNOST: »Tisti, ki stanuje v zavetju najvišjega, ki prenočuje v senci vsemogočnega, pravi Gospodu: 'Moje zatočišče si in moja trdnjava, moj Bog, ki vanj zaupam.'« (Ps 91,1-2)

VESELJE: »Daješ mi spoznati pot življenja; polnost veselja je pred tvojim obličjem, večne radosti na tvoji desnici.« (Ps 16,11)

Kaj bi pa rekli o KULTURI DIALOGA ob slovenskem kulturnem prazniku? Naj zaključim z vezilom salezijanski družini za leto 2021 – **»GLEJ, VSE DELAM NOVO!«**

Sodražica na koncu sveta

Janez Trček

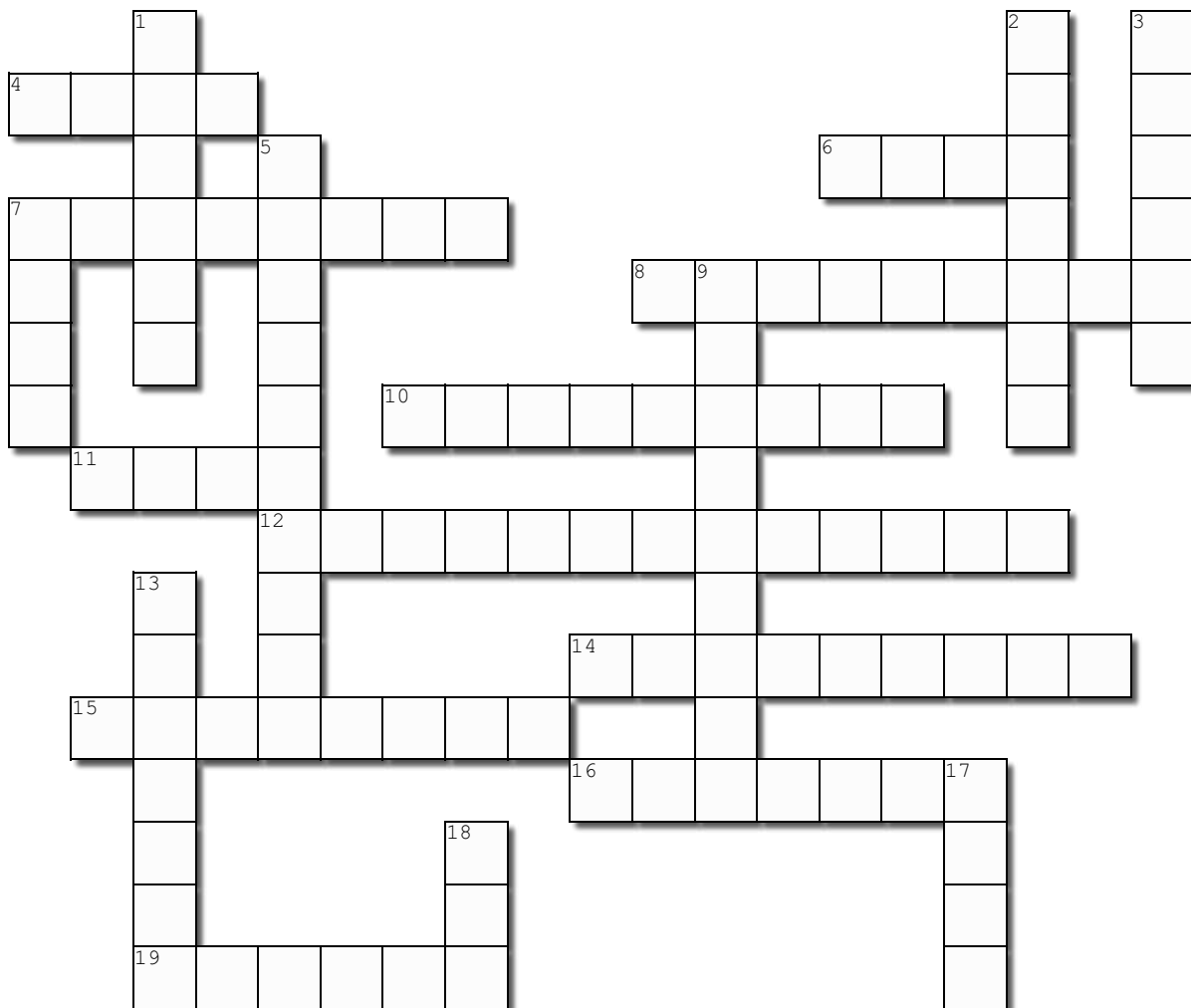
V nedeljo, 3. 1. 2021, je po več kot 50 letih ponovno pričel voziti vlak Kočevje–Ljubljana, vendar za prebivalce Sodražice in okoliških vasi to ni novica, ki bi prinesla optimizem, saj je zanje neuporaben! Občinskim veljakom je povezava Sodražice s svetom malo mar, saj ni vzpostavljene nikakršne povezave. Pred časom sem aktualnemu županu predlagal, da bi lahko kombi, ki vozi šolarje v šolo, pred tem vozil občane do Žlebiča in na povratku otroke v šolo. Možnost bi bila tudi, da se župani občin Ribnica, Loški Potok in Sodražica dogovorijo o krožni avtobusni liniji, ki bi občane teh treh občin vozil v Ribnico in nazaj. Začetna postaja Ribnica, preko Žlebiča v Sodražico, do Poklanca, Runarsko, Studenec, Loški Potok in nazaj skozi Sodražico v Ribnico.

Še prejšnjemu in sedanjemu županu sem predlagal, da bi se vsi župani občin, ki gravitirajo na kočevsko progo, združili v zahtevi, da se pridobi subvencijo pri vozovnici, z utemeljitvijo zagotavljanja ekološke mobilnosti. Po objavljenem voznem redu Slovenskih železnic vlak v Žlebiču zjutraj sploh ne ustavi, kar se mi zdi škoda in to je zopet povezano z zgoraj omenjeno pobudo. Če bi občina Slovenskim železnicam ustrezno predstavila namen in načrt, bi se zagotovo našla ustrezna rešitev. Floskula, da ni potnikov, ne pije vode, saj vzpostavitev kombi prevozov sploh ni bila medijsko podprta in še ta je bila organizirana v času šolskih počitnic. Kjer je volja, je tudi pot.

V Ljubljani bodo Sodražico bolje poznali, če bo na avtobusu napis Ljubljana–Sodražica. Iz objav v Uradnem listu, kar je bila pobožna želja enega od zagovornikov ustanovitve občine, pa bo Sodražica manj prepoznavna.

Križanka

NAVPIČNO

- 1 – vas na Gori
- 2 – menih ali vrsta sira
- 3 – zimski mesec
- 5 – naše romarsko središče
- 7 – kos pohištva
- 9 – prodajalka na tržnici
- 13 – pomladna roža
- 17 – opera
- 18 – vprežni drog na vozu

VODORAVNO

- 4 – pisalo
- 6 – luknja
- 7 – general na soški fronti
- 8 – staro ime za Etiopijo
- 10 – vzdevek Sodražanov
- 11 – praznik norcevi
- 12 – naš literarni zgodovinar
- 14 – mlad šolar
- 15 – staro ime za München
- 16 – sosednja država
- 19 – naravna znamenitost pri Sodražici

Šale

Starost

Nisem stara.
Imam jih samo 30 + DDV.

Matura

Sin vodje gangsterjev se vrne z maturre. Oče ga vpraša: »Sine, kako je bilo na maturi?« Sin odvrne: »Krasno. Trije so me spraševali 3 ure, pa jim nisem nič povedal.«

Pokop

Mož sprašuje ženo, a naj bo po smrti raje v krsti ali kremiran, ona pa: »Glede na to, koliko si popil v življenju, bi moral biti flaširan.«

Pepelka

Počutim se kot Pepelka. Ves čas sem zaprta doma, kjer samo čistim in pospravljam. Ko pa končno grem od doma, pa na minute lovim uro, ob kateri moram biti doma.

Kaj bo iz mene?

Mama mi je ves čas govorila, da iz mene ne bo nič, če bom cele dneve poležaval v postelji. A poglejte, sedaj s tem rešujem svet.

Zobozdravnik

»O, mlada gospodična. Vedno, kadar vas vidim, kako se smejite, vas želim povabiti k sebi.«
»Ste samski?« »Ne, zobozdravnik sem.«

Napeto, dramatično, usodno?

Nežka Mohar Gačnik, bibliotekarka

Kot bi mignil je minil mesec januar in že smo kar pošteno zakorakali v februar. Za naše zveste bralce smo ponovno pobrskali med knjižnimi policami in izbrali naslednje zanimive knjižne novosti, s katerimi si boste lahko krajšali čas!

CHRISTI CALDWELL Damin stražar

Zaščitil jo bo pred vso temo, ki tiči v zlobnih človeških srcih – razen pred tisto v svojem. Niall Marksman v zloglasnem klubu Pekel in greh, ki stoji v mračnih londonskih ulicah, z veseljem pobira bogastvo istih ljudi iz visoke družbe, ki ga nekoč niti pogledali ne bi. Ja, Niall je prodal dušo hudiču in plačal visoko ceno. Toda ko se na pragu kluba pojavi lady Diana Verney, ki je prišla po pomoč, se Niall zave, da je hudič končno prišel po svoje plačilo – tako, da ga je prisilil, da je postal stražar razvajene vojvodove hčerke.

Diana, ki jo visoka družba prezira, oče pa se ne zmeni zanjo, ve, da ji nekdo želi škoditi. Njen edini zaščitnik je Niall, z brazgotinami zaznamovani moški, čigar življenje je prepredeno z nevarnostjo. Zdaj sta njena življenje in varnost v rokah najbolj nevarnega moškega v Londonu. Toda to je moški, ki je bil vzgojen na ulicah in je bil vajen ukrasti, kar koli je hotel – vključno z daminim ugledom in njenim srcem.

SARAH HAYWOOD Kaktus

Susan Green je uspešna, neodvisna, samostojna ženska srednjih let, ki ima vse niti življenja v svojih rokah. Njena družina in sodelavci jo imajo za nedostopno in čudno, toda Susan tako popredalčkano življenje popolnoma ustreza. Ne izgublja časa za odnose, ki po njenem mnenju prinašajo le čustvene pretrese.

Ko pa ji umre mama in se zaplete v spor zaradi dediščine, spozna, da vendarle ne more nadzorovati vseh vidikov usode. Sploh pa ne preteklosti in družinske zgodovine.

Šele nekaj, kar začne nepričakovano rasti v njej, ji pokaže, da s tem ni nič narobe. Kot tudi ne s skuštranim vrtnarjem, ki jo nauči, da imajo tako kot pri kaktusu tudi njene bodice popolnoma drugačen namen.

ROBERT BRYNDZA Temni pesek

Predavateljica kriminologije Kate Marshall in njen sin med potapljanjem v jezeru Shadow Sands najdeta truplo mladega fanta. Fantova smrt je zgolj zadnja v seriji skrivnostnih smrti in izginotij, ki so se zgodili v bližini jezera in jih domačini povezujejo s fantomom, ki se skriva v megli. Ko brez sledi izgine mlada profesorica, ki raziskuje urbane legende, morata Kate in njen sodelavec Tristan Harper naglo ukrepati in ugotoviti, kdo je morilec, če hočeta, da jo bosta našla živo. Jima bo vsemu navkljub uspelo najti in razkrinkati tega serijskega morilca?

CLARE MACKINTOSH Tvoja zadnja laž

Na policiji pravijo, da je bil samomor. Anna trdi, da je bil umor. Komu verjeti? Pred letom dni se je Caroline Johnson odločila, da bo brutalno končala svoje življenje. Načrtovala je šokanten samomor, ki se je do potankosti ujemal z moževim in se je zgodil le nekaj mesecev pred tem. Njuna hči Anna se vse od takrat trudi, da bi se sprijaznila z izgubo.

Zdaj ko ima Anna sama dojenčka, pogreša mamo bolj kot kdaj koli prej in začne nja poizvedovati o smrti staršev. Toda ali z brskanjem po preteklosti ogroža svojo prihodnost? Včasih je varneje pustiti vse pri miru.

MAX SEECK Hamurabijevi angeli

Hamurabijevi angeli so prvi roman finskega pisatelja Maxa Seecka, ki je ob izidu dosegel izjemen uspeh in bil na Finskem prodan v več kot 40.000 izvodih. Zanj je leta 2016 prejel tudi nagrado za najboljši prvenec na področju finskega kriminalnega romana.

V Zagrebu izgine Jare Westerland, ki je zaposlen na finskem veleposlaništvu. Ker preiskava hrvaške policije, razen tega, da ugotovijo, da je Jaretu nekdo grozil, ne pripelje nikamor, se finksko ministrstvo za zunanje zadeve odloči, da na Hrvaško pošlje Daniela Kusimo, nekdanjega vojaka, in Anniko Lehto z ministrstva. Kmalu se izkaže, da izbira Daniela za to nalogo ni bila naključna in da vse poti vodijo k skupini Hamurabijevih angelov – tajni enoti, ki je med vojno na Balkanu v 90. obračunala z vojnimi zločinci in ji je pripadal tudi sam. Bo Danie lu uspelo razvozlati skrivnostno Jaretovo izginotje in najti krivce?

NICHOLAS SPARKS Vrnitev

Trevor Benson se ni nameraval preseliti nazaj v New Bern v Severni Karolini. Ko pa je bil v napadu z minometom pred bolnišnico, v kateri je delal, strašno poškodovan in se je moral vrniti iz Afganistana, se mu je razpadajoča hiša, ki mu jo je zapustil dedek, zdela enako primeren kraj za okrevanje kot kateri koli drugi. Trevor skrbi za dedove ljube panje in ni pripravljen, da bi se zaljubil v domačinko. Toda že od prvega srečanja čuti do namestnice šerifa Natalie Masterson posebno naklonjenost, ki je ne more ignorirati. A čeprav se zdi, da mu ona čustva vrača, se vztrajno drži na razdalji in v Trevorju se poraja vprašanje, kaj skriva. Njegovo bivanje v New Bernu še bolj zaplete čemerna najstnica Callie, ki živi v bližnjem naselju mobilnih hišk. Trevor upa, da bo Callie pojasnila skrivnostne okoliščine, v katerih je umrl njegov dedek, vendar mu bolj malo pove – dokler nesreča ne sproži divjega iskanja Calliejine prave preteklosti, ki je bolj povezana s smrtjo starega gospoda, kot si je Trevor mislil. V želji po razkritju Nataliejinih in Calliejinih skrivnosti se Trevor nauči, kaj pomeni resnično ljubiti in odpustiti. In da se moramo v življenju, če hočemo iti naprej, pogosto vrniti tja, kjer se je vse skupaj začelo.

S tem tudi zaključujem tokratni izbor nekaterih knjižnih novosti! Vljudno vabljeni v sod-raško knjižnico! Čim lepše in prijetneje preživite preostanek letošnje zime! Radi in lepo se imejte ter ostanite zdravi!

Drago Hrvacki

V slehernem življenju se srečamo s smrtjo, ki zaključí našo zemeljsko pot. Z njo prenehaš biti realnost in postaneš le še tih spomin. Tudi Drago, ki je 18. januarja še praznoval 85. rojstni dan, se je konec januarja poslovil od življenja.

Akademski slikar Drago Hrvacki (1936–2021) je bil likovni umetnik

širokih interesov, saj se je ukvarjal s slikarstvom, kiparstvom in grafiko. Študijska leta in leta službovanja je večinoma preživel v Ljubljani. Zgolj po srečnem naključju sta se z ženo Rozalijo pred 25-imi leti preselila v naše kraje. Kupila sta hišo na Vinicah in večino leta preživela v prijetni, s soncem obsijani hiši z velikim vrtom, kjer si je Drago po lastnih željah in potrebah uredil tudi svoj atelje in v miru ustvarjal in delal.

Vse življenje je gradil in razvijal svojo lastno pot in inovativnost v likovni umetnosti. Njegove slike s čistimi barvnimi ploskvami so ujete v razne geometrične oblike. Umetnikova platna gledalca vabijo v svet barvnih utripov. Posebnost v njegovem ustvarjanju predstavljajo skoraj lebdeči beli in barvni objekti, pretežno

iz lesa. Izoblikovani so v obliki kvadrata s prosojnim ekranom, v katerega so nameščena plastična telesa. Po njegovem mnenju so barviti objekti vrhunec njegovega ustvarjanja. Veliko njegovih del je razstavljenih v ateljeju na Vinicah, kjer najmočnejši vtis ob vstopu vanj naredi soočenje z intenzivnimi barvami, ki preplavljajo ves prostor.

Njegova dela pa niso skrita samo za zidovi njegovega ateljeja. V polstoletnem ustvarjanju je imel že preko 30 samostojnih razstav, sodeloval je na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Njegova dela so tudi del stalne zbirke v Moderni galeriji v Ljubljani. Za svoje delo je prejel mnoge nagrade in priznanja.

Drago se je svojimi deli predstavil tudi v domačem okolju. Leta 2010 je razstavljal v Miklovi hiši v Ribnici, leta 2015 je v sklopu skupinske razstave umetnikov iz Ribnice in njene okolice sodeloval na skupinski razstavi *Prophetae Domestici III*. Domačim obiskovalcem se je s svojimi deli predstavil leta 2016, kjer sta skupaj s Simonom Lavričem razstavljala v telovadnici Osnovne šole v Sodražici.

Drago je bil tudi aktiven član Društva upokojencev Sodražica in tisti, ki smo ga bolj osebno poznali, vemo, da je bil izjemen umetnik, sicer pa zelo prijazen in skromen človek. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Dokler bodo obstajala njegova dela, bo živel z nami.

Cvetka Vesel

Andreju v spomin

Začetek jeseni. Sedeli smo na terasi njune hiše na Slemenski, bilo je konec septembra, ko smo v družbi štirih klepetali o vsem mogočem. Preleteli smo znanje o »koroni«, o ukrepih, največ časa pa smo posvetili bolj zabavnim temam, tudi kakšna šala se je znašla vmes, skratka bili smo

dobre volje in se tako tudi poslovili. Andrej in Stanka sta se namreč naslednji dan vračala v Nemčijo. Do božično-novoletnih praznikov. Kot običajno.

Dom zakonskega para Drobnič je deljen. Malo v Nemčiji, malo v Sloveniji. Pol tam, pol tu, bi lahko rekli. In od tam je prišla v začetku decembra vest, da se je po kratki bolezni poslovil Andrej. Vedrega, vedno nasmejanega prijatelja in soseda ni bilo več.

Andrej Drobnič je bil doma iz Nemške vasi na Blokah, rojen tri leta pred drugo svetovno vojno. Otroštvo v številni družini ni bilo brezskrbno, saj so skupaj s starši občutili strahote vojne in poveljnega pomankanja. Osnovno šolo je obiskoval v Novi vasi in po njej šel v uk k mojstru Mišiču, kjer se je izučil za mizarja. Tu je bil zaposlen do vpoklica na služenje vojaške obveznosti. Po vrnitvi se je priključil valu naših ljudi, ki so se v začetku šestdesetih let

množično odpravili s trebuhom za kruhom v Nemčijo. Delo je dobil v tovarni stavbnega pohištva in tam delal do upokojitve. Ženo Stanko je spoznal leto po prihodu. V zakonu so se jima rodili trije sinovi. Kljub delu, skrbi za družino in bližini veliko slovenskih prijateljev, ki so bili prav tako na delu v sosednjih krajih tega nemškega področja, je bilo domotožje veliko. Sprva ga je družina blažila v društvu SKUD Triglav, katerega soustanovitelja sta bila tudi Stanka in Andrej. V njem sta oba leta aktivno delovala. Prav tu so se spletla trajna prijateljstva. Andrej je s svojim smislom za humor, delavnostjo in pozitivno naravnostjo veliko pripomogel k skladnemu delovanju društva. Kasneje, ko so obiski v Sodražico postali zelo pogosti, saj si je eden od sinov ustvaril dom v Ribnici, je dozorela tudi tiha želja, da si postavijo dom končno tudi tu, na Slemenski. Vsellili so se leta 1997. Od takrat so se redno vračali in po upokojitvi Andreja tudi za daljša obdobja. Stara prijateljstva so se tako poglobljala, ne nazadnje tudi v Društvu upokojencev, saj sta se kot člana s Stanko udeleževala društvenih izletov in prireditev. Tako se je bilo vsakokrat težje vrniti v tujino.

Letošnjega 20. decembra se je Andrej vrnil za stalno. Izpolnila se mu je želja, da bi počival v domači zemlji, na sodraškem pokopališču. Za sorodnike, prijatelje in sosede je odšel skrben, optimizma poln in iskren človek. **V življenju je že tako, da so dnevi, ki dajejo, in so dnevi, ki jemljejo ...**

Štefka Joras

Angelci Indihar v spomin

Angelca Indihar je ugledala luč sveta 23. maja 1947 pri Adamičevih, po domače Hišnih, v vasi Graben v župniji Sv. Gregor. Odraščala je ob starejši sestri Mariji in mlajšem bratu Janezu. Še mlada je izgubila mamo. Ljubezen do petja jo je še kot dekle pripeljala v pevski zbor v

domači župniji. Pri 21-ih letih se je poročila z Jožetom Indiharjem iz Žimaric. Leto po poroki ju je razveselilo rojstvo hčerke Sonje, kasneje sta se rodili še Irena in Vika. Indiharjevi so sprva stanovali na Angelčinem domu, leta 1975 pa so se preselili v Globel.

Ko je leta 1979 Brane Košir prevzel vodenje cerkvenega pevskega zbora, se je pridružila tudi Angelca. Župnijskemu zboru je ostala zvesta skoraj štiri desetletja, pela je še na novi maši Simona Viranta. Bila je predana in srčna pevka. Bog jo je ob-

daril z naravno lepim altovskim glasom, ki je bil vedno zanesljiv steber našega zbora. Imela je izostren glasbeni posluš in je hitro ujela ne le napev, ampak je znala altovski glas hitro vgraditi v zborovske akorde. Kljub navedenemu je spoštovala red na pevskih vajah, ki je potreben za uspešno delovanje zbora. To je pričakovala tudi od drugih. Motilo jo je, če intonančne točnosti ni bila deležna tudi od sopevcev. Mnogih pesmi se je naučila preko Radia Ognjišče, saj je bila njegova zvesta poslušalka in PRO-jevka. Ob poslušanju radia je rada zapela. Zborovodja Brane je na Angelco lahko vedno zanesljivo računal, vsako nedeljo, vse praznike in ob vseh slovesnostih. Verjetno bi lahko na prste obeh rok prešteli, kolikokrat je skupaj z Veroniko Mihelič in Ivano Rus v teh desetletjih manjkala na pevskih vajah. In še takrat se je vnaprej opravičila!

Angelca je imela izostren naravni čut za pristno liturgično glasbo. Njena najljubša cerkvena pesem je bila O Marija, naša mati, ki se jo je naučila še v rojstni župniji. Posebej z veseljem je pela pesmi, kjer je imel altovski glas vodilno melodijo ali je bil izrazno prepoznaven. Še vedno v ušesih sopevcev odzvanjajo prekrasni ekspresivni altovski soli znane postne pesmi Pod oljkami, Marijine pesmi Tisoč slavospevov krasnih, eharistične Tiho moli cerkev vsa ali božične Zvezde gorijo. V pesmi je vgradila vso svojo vero in pevski talent. Če ni bilo drugih altovskih glasov, je pesem zapela sama, brez zadrege. Za zborovsko petje je navdušila tudi hčerki Sonjo in Ireno, ki sta se cerkvenemu zboru pridružili po končani osnovni šoli. Sonja, ki je svoj alt podedovala po mami, ostaja pevskemu koru zvesta tudi danes. Angelčino petje je vse-

skozi razumevajoče podpiral mož Jože, ki jo je pogosto vozil na pevске vaje in ji omogočal njeno pevsko udejstvovanje.

Rada je prepevala tudi v cerkvi sv. Družine na Sedlu. Dokler ji je dopuščalo zdravje, je pred mašo molila rožni venec. Pri maši je nešteto krat za pokojne vaščane zapela: »Vam svojo dušo izročim, Jezus, Marija, Jožef«.

Angelca je bila vedrega značaja. S pevskih vaj se jo spominjamo kot nasmejane in vesele pevke. Vedno je pela z radostnim srcem in njena največja molitev je bila pesem, tako zborovska kot ljudska. Več let je navdušeno pela tudi v Upokojenskem pevskem zboru v Sodražici. Dokler je le mogla, se je udeleževala župnijskih romanj. Vedno je pozorno prisluhnila razlagam iz zgodovine in umetnosti, saj sta jo zelo zanimali preteklost in slovensko kulturno izročilo.

Zadnja leta je zaradi bolezni vse težje prihajala v župnijsko cerkev. Ko ni več mogla na kor, je sedla v prvo klopi in še vedno prepevala. Ko smo se po maši srečali na cerkvenem pragu, je, čeprav oslabela, z velikim žarom v očeh pripovedovala, kako je pela z nami.

Z Gospodom je vse bolj delila trpljenje »pod oljkami«, spoznavala od blizu »srce, ki tukaj plaka ...«. Z Jezusom je prinesla svoj križ bolezni in bolečin na Kalvarijo. Verujemo, da je sedaj že deležna njegovega zmagoslavja ob praznem grobu, saj jo je Gospodar življenja poklical k sebi ravno na nedeljo. Posebej cerkveni pevci pa smo prepričani, da skupaj z angelskimi zbori »v slavi vrh višav« Mariji in Stvarniku že poje svoj pozdrav.

Ludvik Mihelič

Ludviku v spomin

Naš svet je krut svet. Azaradi dobrih ljudi, ki ga delajo boljšega, je znosnejši in svetlejši. Eden takšnih dobrih ljudi je bil tudi Ludvik Zajc. Vse življenje si je s svojim delom in vztrajnostjo prizadeval za lepši in boljši svet.

Ludvik je bil najprej družinski človek, mož, oče in dedek oz. stari ata. Potem, ko je prišel iz Globeli v Sodražico, kjer sta z ženo Marijo, ki jo je uspel očarati in navdušiti, da je prišla iz daljnega Brežiškega konca v Sodražico, ustvarila družino, v kateri se jima je rodilo četrto otrok. Kot marljiv in podjeten obrtnik si je kmalu vzpostavil poleg toplega doma tudi primerno domače poslovno okolje, iz katerega so pozneje črpali navdih in potencial tudi njegovi otroci. S trdim delom in vztrajnostjo je ustvarjal pogoje za življenje in rast svojih najdražjih.

Ludvik ni imel le občutka za svoje domače, imel je srce in posluš tudi za druge vsorodstvu in širše, ki so potrebovali pomoč in podporo. Zato se njegov pogled in skrb nista ustavila le znotraj tega kroga. Želel je prispevati in soustvarjati tudi v družbi, v kateri je živel. Kot obrtnik je velik del teh prizadevanj posvetil temu področju, ki do tedaj na našem koncu ni bilo posebej organizirano. Kot so zapisali predlagatelji za veliko občinsko priznanje pred leti, je bil Ludvik Zajc nesporno pionir obrtniškega združevanja. Bil je med ustanovnimi člani obrtnikov bivše občine Ribnica, ki so leta 1976 ustanovili Društvo obrtnikov, gostilničarjev in avtoprevoznikov, in postal njihov predstavnik v republiški skupščini Zbora združene dela. Kasneje, ko se je društvo preoblikovalo v Obrtno združenje Ribnica, je postal njegov predsednik. Ludvik Zajc je vsekakor močno zaznamoval in vplival na razvoj obrtništvu na Ribniškem.

Poleg zavzemanja za obrtnike in obrtništvo je bil zaradi svoje povezovalnosti, strpnosti in preudarnosti, zlasti pa gospodarnosti, več kot primeren človek za vodenje domače, sodraške krajevne skupnosti. To so pri njem odkrivali in mu priznavali njegovi sodelavci in tudi krajani. Več kot desetletje je tako opravljal dolžnosti predsednika krajevne skupnosti Sodražica. Zavedal se je pomena osnovne infrastrukture za življenje in napredek ljudi in skupnosti, čemur je posvečal največ pozornosti. Podpiral in vzpodbujal je tudi nekatere večje razvojne projekte pri nas, ki so presežali okvirje krajevne skupnosti, a so pomembno zaznamovali sodobno Sodražico.

Kot predsednik krajevne skupnosti si je tako vedno prizadeval, da so se zagotavljali osnovni pogoji za bivanje, šolanje in delo v domačih krajih. Poleg tega je opravil še mnoga druga, velikokrat javnosti manj vidna dela in prizadevanja za skupno dobro, razvoj in rast Sodražice in njenih vasi.

Ludvik Zajc je svoje delo, ki je bilo povečini prostovoljno, opravljal z velikim zadovoljstvom. Zaradi svoje skromnosti ni nikoli iskal kakšne posebne pozornosti in izpostavljenosti, saj so mu bili doseženi uspehi največje plačilo. A dobra dela in prizadevanja ostajajo in ker gradijo nov, lepši in še boljši svet, ne smejo ostati neopažena. Življenje in dela Ludvika Zajca so pomemben in svetel del te naše zgodovine. Zato mu je leta 2006 Občina Sodražica tudi podelila najvišje občinsko priznanje – naziv častni občan.

Danes, ko se poslavljamo od njega, nas preveva žalost. Ob tem nas zaradi nemoči navdaja tudi jeza, da je ta kruta kuga, ki pustoši dobro leto po tem svetu, tudi pripomogla k Ludvikovemu odhodu, ko bi lahko bil še nekaj časa med nami. A bolj kot to, ostaja v nas hvaležnost, da je bil z nami. Za njim ostaja podoba srčnega človeka in spomin na njegova plemenita dela.

Blaž Milavec, župan

Ludviku Zajcu

V svojem življenju je premagal številne težave in ovire, žal pa je bil zanj tako kot za mnoge državljane Slovenije usoden covid-19.

Ludvik nas je zapustil v enaindevetdesetem letu starosti, čeprav je imel nekaj zdravstvenih težav, je bil še vedno dovolj vitalen, zato nas je njegov odhod presenetil.

Vse svoje življenje je bil zapisan obrtništvu. Od leta 1960, pa do upokojitve leta 1988, je bil daleč naokrog poznan kot eden boljših lesostrugarskih mojstrov v Sloveniji.

Ludvik, njegovi stanovski kolegi, Anton Medved, Tone Henigman, Zdenko Mohar, Franc Oberstar, Anton Govže in še nekaj posameznikov, so orali ledino v združevanju obrtnikov na področju občine Ribnica. Leta 1976 so ustanovili Združenje samostojnih obrtnikov, gostilničarjev in avtoprevoznikov, ki se je leta 1979 preimenovalo v Obrtno združenje Ribnica, katerega prvi predsednik je postal prav Ludvik. V njegovem predsedovanju so obrtniki v centru Ribnice kupili Šmalčevo hišo, ki so jo preuredili v poslovno stavbo, kjer ima še danes sedež Obrtno-podjetniška zbornica Ribnica.

Kljub obilici dela v svoji delavnici je bil Ludvik tudi na drugih področjih družbeno aktiven. Bil je dolgoletni predsednik Krajevne skupnosti Sodražica, bil je tudi delegat Zbora občin v takratni republiški skupščini. Za svoje delo je prejel mnoga obrtniška priznanja, postal je tudi častni občan občine Sodražica.

V enem svojih prispevkov ob obletnici Obrtne zbornice je zapisal, da so delali z neverjetno voljo pri nastajanju stanovske organizacije, na kakšen honorar pa niti pomislili niso, za nakup poslovne stavbe so zalagali celo svoja sredstva.

Za Ludvika je bila zelo pomembna njegova družina. Z ženo sta vzgojila hčerko in tri sinove. Eden izmed njih nadaljuje lesostrugarsko tradicijo, ki jo je že predal svojemu sinu, torej gre za tretjo generacijo.

Ludvik je bil zelo delaven in odgovoren človek, znal se je tudi poveseliti, zelo rad pa je potoval po svetu. Ko je pripovedoval o svojih potovanjih, je rad komentiral, da človek mora videti, kako drugje po svetu živijo in delajo ljudje.

Za ogromen prispevek na področju obrtnišstva smo Ludviku neizmerno hvaležni, ostal nam bo v spominu kot vzor človeka, da se da v življenju marsikaj postoriti tudi za širšo skupnost.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica

Atu Ludviku

»Moj prvi spomin nanj je, ko sem se v Sodražico priselila kot nova sosedka, in ob meji zasadila okrasno grmičevje. V nekaj mesecih se je razraslo do meje in še malo čez. Mož mi je rekel, naj grmičevje porežem, ker veje segajo prek meje. Potem sem to omenila sosedu Ludviku, ki mi je odgovoril, da če je grm lep z ene strani, je lep tudi z druge.«

Tega pogovora v vežici med staro mamo Marijo ter sosedo Ano verjetno ne bom pozabil nikoli, dobro pa opiše karakter mojega pokojnega dedka. Bil je človek, ki je vedno znal pogledati na stvari tudi z druge strani, zato nikoli ni iskal konfliktov, prav tako ni nikoli iskal svoje koristi na račun drugega. V lokalnem okolju je bil pomemben mož, a smo to (predvsem vnuki) komajda vedeli; pravzaprav nam je to res postalo jasno šele takrat, ko je prejel naziv častnega občana. Za nekoga, ki je po vojni odraščal v Globeli in potem v Sodražici, poleg tega pa najbolj užival, ko mu je »stržine« iz njegovih stružnic metalo prek glave, je bil neverjetno

razgledan. V času, ko je bilo izjemno težko potovati, je videl več sveta, kot ga večina ljudi vidi še danes. Kitajska, Egipt, Turčija, Albanija ... Vedno so ga zanimale nove stvari, imel je enega prvih avtomobilov v Sodražici, eno prvih videokamer in, ne nazadnje, še v svojem devetdesetem letu je stvari kupal prek spleta.

Raje kot govoril, je poslušal. A ko je kaj povedal, se je temu splačalo prisluhni. Nekoč mi je omenil, da je kot obrtnik svoje čase plačeval 90-% davek državi. »Če si bil priden, se je vseeno splačalo!«, je dodal na mojo pripombo, da je to »brez veze«. Hranil je mnogo zanimivih dokumentov, za katere sva se strinjala, da bi jih bilo dobro objaviti. Denimo o občini Sodražica, ki je obstajala že v času Avstro-Ogrske. »Lej, ko boš enkrat imel čas.« Žal se je zdelo, da bo časa za pisanje vedno dovolj. Še sredi decembra, na njegov 90. rojstni dan, se je zdelo tako ... Verjetno ob tem zapisu ne bi ravno ploskal od navdušenja, ker pišem o njem, bi pa verjetno zapis vseeno sprejel s tistim svojim rahlim nasmeškom, ki ga je vedno imel na ustnicah. Med drugim me je naučil, da za duhovitost ni treba pripovedovati šal. Šale pripovedujejo tisti, ki hočejo biti v središču pozornosti. On je ni rad imel. Škoda, zaslužil bi si je več.

Tadej Košmrlj

**Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.**

(Svetlana Makarovič)

**Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(S. Gregorčič)**

Zahvala

ob boleči izgubi naše drage mame

Marije Okorn

24. 10. 1934 – 28. 1. 2021)

iz Zamostca

Za izrečena sožalja se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijateljem in vsem drugim, ki ste se prišli posloviti od naše mame. Iskrena zahvala tudi za besede tolažbe, podarjeno cvetje, sveče, maše ter darove. Hvala gospodu župniku Francu Bizjaku za opravljen obred in zdravstvenemu osebju za pomoč v času njene bolezni.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči njeni domači

Ni res, da si odšel,
– nikoli ne boš!
Ujet v naša srca,
z najlepšimi spomini,
boš vsak naš korak
spremljal v tišini.

Zahvala

Po kratki in hudi bolezni je odšel v večnost naš dragi mož in ata

Anton Žlindra
(1939–2020)
iz Malih Vinic 4

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in darove za sveto mašo.

Velika hvala Onkološkemu inštitutu Ljubljana, patronažni sestri Dominiki Arko in zdravnici dr. Nives Prelesnik za vso pomoč in podporo.

Posebna hvala njegovim prijateljem Ludviku, Francetu in Janezu, da ste ga nesli k počitku.

Hvala patru Mariju iz Nove Štife za podelitev bolniškega maziljenja, bratu Marjanu za poslednji pozdrav novoštiftarskih zvonov, gospodu župniku Dobrovoljcu za lepo opravljen obred, trobentaču za čudovite melodije, komunalni Ribnica in cvetličarni Špela za lepo pogrebno slovesnost.

Hvala vsem, ki mu namenite lepo misel.
Ata, počivaj v miru.

Z bolečino v srcu, vsi njegovi

Zahvala

ob izgubi dragega očeta, dedka, brata in strica

Franca Debevca
(26. 2. 1956–2. 10. 2020)
iz Zapotoka 24 a.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Iskrena hvala vaščanom za nesebično pomoč, gospodu župniku Antonu Dobrovoljcu za opravljen obred, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Vinice–Zapotok, Društvu ljubiteljev čebel APIS Ribnica, gospodu Jožetu Škulju za izrečene poslovilne besede in harmonikašu Blažu Pužlju, ki je zaigral v njegovo zadnje slovo. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

*Vsaka mama je prava mama,
dana za srečo in na veselje.
Prava. In ena sama.
Za vse življenje.*
(Tone Pavček)

Zahvala

Od nas se je za vedno poslovila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

Ana Ilc
(25. 9. 1938–12. 1. 2021)
po domače ZELOVA ANICA,
iz Sodražice, Na Pesek 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem za besede tolažbe, izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Posebna hvala gospodu župniku, pevcem, osebju Zdravstvene postaje Sodražica, negovalkam na domu CSD Ribnica, osebju DSO Ribnica in pogrebni službi Komunale Ribnica.

Žalujoči vsi njeni

*Ljudje, ki jih imamo radi,
ne gredo proč,
z nami hodijo nevedoč.
Ne vidimo jih in ne slišimo,
a vendar so z nami.
Še vedno ljubljeni, pogrešani.
Nam najdražji.*

Zahvala

ob boleči izgubi našega moža,
očeta, dedka in pradedka

Ludvika Zajca
(14. 12. 1930–8. 1. 2021)

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje in podporo. Posebna zahvala gospodu županu za ganljiv govor, župnikoma Mirku in Simonu Virantu za lepo zadnje slovo ter Branetu Koširju, ki je poskrbel za glasbo med mašo. Hvala vsem, ki ste bili del njegovega življenja, ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

Zahvala

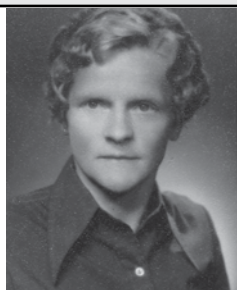
Svojo življenjsko pot je sklenila

Darinka Mihelič
(10. 4. 1939–7. 1. 2021)

Blaževa mama iz Zamostca

Globoka zahvala vsem za izrečena sožalja,
maše in darovane sveče.

Žalujoči: vsi njeni

*Ni več trpljenja,
ne bolečine,
življenje je trudno
končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)*

Zahvala

ob boleči izgubi naše drage žene,
mame, stare mame in tašče

Marije Bartol
(1. 9. 1939–28. 12. 2020)

Svojci se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnico obiskovali med dolgotrajno boleznijo v DSO Ribnica in ji v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Zahvaljujemo se tudi patru Mariju, gasilcem PGD Vinice-Zapotok, pevcem in pogrebni službi.

Vsi njeni

*Le mir in pokoj
mi drugi želite
ter zame prižgite
lučko v spomin.*

Zahvala

ob izgubi moža, očeta, starega ata, tasta in strica

Janeza Pajnič
(31. 12. 1943–31. 12. 2020)
z Zavode 16.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče ter svete maše.

Lepa hvala gospodu Antonu Dobrovoljcu, Komunalni Ribnica ter gasilcem PGD Sodražica za lepo opravljen obred.

Hvala tudi osebju DSO Ribnica za skrb in nego v času njegove bolezn.

Žalujoči: vsi njegovi

Nova era, nova doživetja. Popolnoma novi Tucson.

Četrta generacija popolnoma novega Tucsona začena svojo zgodbo na novo. Odmik od klasike je več kot očiten, saj s svojo drzno in sodobno podobo, izjemno ravno udobja, najnaprednejšimi sistemi za pomoč in varnost ter vrhunsko brezžično povezljivostjo zaznamuje nekaj popolnoma novega.

Poudarjene zunanje in globoke bočne linije mu dajejo svojevrsten značaj, ki ga dopolnjuje še notranjost. Ta z novim multifunkcijskim volanom, digitalnimi merilniki, LCD zaslonoma, digitaliziranimi in zelo odzivnimi stikali konzole ter udobjem izbranih materialov naredijo vožnjo za popoln užitek.

5 GARANCIJE
NA KOROZIVNO POŠKODOVANJE

8 GARANCIJE
NA BATERIJO

Povprečna poraba goriva: 5,2 – 7,8 l/100 km, emisije CO₂: 125 – 178 g/km. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality meDAL) terenskim in mestnim vozilom Hyundai podlili priznanje **Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu**. Vir: <http://qudal.com/SLOVENIA-621KD78> in <http://qudal.com/SLOVENIA-620XM14>. Izdajatelj si pridržuje pravico do tiskarskih napak. Slike so simbolne. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

Avtohiša Zalar d.o.o., Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče

031 331 920, 01 7881 999, www.avtohisazalar.si, prodaja@avtohisazalar.si, FB, Instagram, Twitter

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)

1310 Ribnica

☎ 01 8373 116

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

**Ugodni fiksni paketi NEO
in mobilni paketi NAJ**

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 11.30 h
ter 14 h - 17 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBLAŠČENI PRODAJALEC

Drage upokojenke in upokojenci!

Vsak dan smo bližje pomladi, vsak dan z upanjem pričakujemo, da se bo življenje vrnilo v ustaljene in obnovljene tirnice tako kot kočevski vlak.

Vsem upokojenkam in ostalim občankam pa za bližnji praznik tale misel:

V vsakem srcu je prostora za srečo.

Dobre želje združimo v zvezde, srečo v sonce oblikujemo, na prijateljstvo cvetove upanja nasujemo.

**LEP
DAN ŽENA!**

*Vse lepo in pozitivne misli vam želi upravni odbor
Društva upokojencev Sodražica.*

www.smg.si
info@smg.si
salon: 081 603 777
direktor: 040 899 728
svetovalec: 051 660 083
Cesta 4. maja 50a, 1380 Cerknica

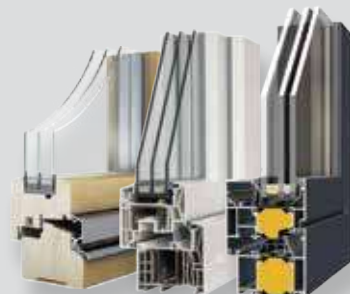
SUHOMONTAŽNA GRADNJA

STREŠNA OKNA

VHODNA VRATA

LESENA, PVC in ALU OKNA

SMG PRIPRAVA IN IZVEDBA

svetovanje, priprava dokumentacije za Eko Sklad
prevzem skrbi za izvajalce
kvalitetna in celovita prenova

EKO SKLAD

20 - 30 - 50 %
povračilo investicije

Celovita prenova na ključ

Poskrbimo za celovito prenovu na ključ in prevzamemo vse skrbi za izvajalce (vodovodne, elektro inštalacije, talne obloge...) ter usklajevanje med njimi.

Uredimo vso dokumentacijo za pridobitev nepovratnih sredstev Eko Sklada. S pomočjo pridobljenih nepovratnih sredstev Eko sklada pridete do cenejše investicije in na dolgi rok prihranite.

Najdete nas v prodajnem salonu v centru Cerknice (cesta 4. maja 50 a) in na spletu www.smg.si

Sodelujemo z najbolj priznanimi proizvajalci:

lipbled.

PIRNAR.

VELUX®

KNAUF

pvcnagode

M SORA

Gradimo s srcem.